

25. mai 2003

Kr. 10,-

68. årgang

ORGAN FOR MENTAL, SOSIAL OG ØKONOMISK NYORIENTERING

Nr. 5

VÅRT MÅL: Et fritt levende selvvirksomt samfunn
 VÅR METODE: Selvkontroll og hensynsløs, men objektiv kritikk
 VÅRT MIDDEL: Ny livsorientering bygget på Kristusimpulsen

MOTTO: Riv ned alle gjerder som skiller menneskene og hindrer dem fra å oppleve og erkjenne våre dype fellesinteresser innenfor vårt felles samfunn. Frem med helhetsfølelsen og totalitetsbevisstheten. Ned med partipolitikken og klassekampen. Frem med det frie levende selvvirksomme samfunn.

Åtte afrikanske kvinneportretter med ramme

Av Bjørn Erik Stemland

Kongo-Brazzaville

Kvinnene i Kitaka
 Går hver morgen flere kilometer
 Fra landsbyen til maniokmarkene
 Barbeint på den røde laterittgrusen

Så hakker de i jorda, steller plantene –
 Og får også tid og plass til noen render med tomater
 Som kan selges på markedet i Loudima

Om ettermiddagene kan du treffe dem på heimvegen
 Med et stort vaskefat breddfullt av tomater på hodet
 Minstebarnet i en bylt på ryggen
 I ene handa ei bøtte med et par maniokrøtter
 Og i den andre noen enkle redskaper

Bak kommer mannfolkene tulsende
 Med en liten transistorradio i ene handa
 Ivrig opptatt med å løse verdensproblemer

Uganda

Nora 13 år og høygravid
 Onkelen kunne ikke la henne være i fred

Da fødselen nærmet seg
 Måtte hun reise alene med skammen
 På en overfylt buss inn til sykehuset i Kampala

Barnet var dødfødt
 Og tre timer etter fødselen
 Fikk Nora fosteret med seg i en plastpose
 Med beskjed om å dra hjem til landsbyen
 Og begrave det

Namibia

Martha Iyhambo var en flink elev
 Under maisinnhøstingen gikk hun smilende bak traktoren
 Og kastet gylne maiskolber oppi tilhengeren

Et halvt år seinere utvist fra skolen
 Gravid med den kjekkeste gutten i klassen

Han ble ikke utvist

Faren hennes, landsbyprest i Ovamboland,
 Fant henne noen dager seinere
 Hengende – fra en takbjelke i kornlageret

Nord-Uganda

12-årig Ruth
 Barnesoldat i opprørsleder Joseph Kony's private hær,
 Lord's Resistance Army
 Kidnappet fra foreldrene
 Tvangsinstruert i våpenbruk noen dager:
 - Kappe av hender med matchet
 - Skyte alle motstandere
 Til slutt utpekt til brud for en av de voksne, mannlige soldatene

Kony's visjon er:
 Å styre Uganda etter Bibelen og de ti bud
 Kanskje har han glemt av det femte – og sjette?

Kampala

Hellen
 Vaskehjelp på Makerere-universitetet
 Gift med Emmanuel
 Bioingeniør
 Som ble arbeidsløs da næringsmiddel firmaet han jobbet i gikk konkurs
 Tre halv voksne barn
 Pluss tre små
 Som mannens søster hadde ansvaret for
 Før hun og mannen ble drept av Lord's Resistance Army
 Pluss tre til
 Som Hellen's søster hadde
 Før hun ble HIV-smittet av mannen sin og utviklet Aids

Så mange munner å mette
 Og ingen klage

Uganda – Ekvator

Et mursteinsprosjekt
 Fem familier sammen
 Ledet av en kvinne

Først lempe opp leire
 Så blande med vann
 Så stampe med bare bein
 Så fylle en form på et lite bord
 Lirke løs
 Og legge mursteinen til tork i sola noen uker
 I et slags siksakmønster på bakken
 Og til sist stable opp til tre-fire meter høye
 Mursteinsovner
 Som ble fyrte i noen dager med ved
 Til de skiftet farge
 Fra grått til gyllent

Som glimtet i kvinnenes øyne

Ali Ismail – 12 år

Eg såg deg i går i avisa
 augo dine såg beint på meg
 armane dine var rivne av
 og kroppen stygt forbrent
 Du stilte eit vanskeleg spørsmål
 og får nok aldri svar
 Døde var dine søsken
 døde var mor og far

Eg prøvde så godt eg kunne
 å gløyme deg der du låg
 på ein gamal sliten sofa
 medan augo dine såg og såg
 Eg gjekk meg lange turar
 og prøvde å høyra musikk
 eg prøvde lesa i bøker
 men du fylgde meg med ditt blikk

Kor mange barn som deg
 har vi sett medan åra går
 Kor mange har kryssa vår veg
 kor mange har vist oss sine sår
 Kor mange til skal vi møte
 kor mange ligg døde igjen
 for at den kvite rase
 skal betre levestandarden

Måtte din grusomme skjebne
 vekke folk til liv
 måtte ditt blikk oss treffe
 og ikkje bli tidsfordriv
 Kva tenkjer du no der du ligg
 med ein sønderskoten kropp
 Kan du nokon gong tilgi
 oss som aldri ser ut til å få nok

Dag Skram
 Sogndal

Samfunnsliv

Grunnlagt
1931

Med i redaksjonen

Sosialpsykologisk avis

Organ for folkebevegelsen
for ny livsorientering
(Tidligere Samfundspartiet)Astrid Strømme
Indre Sædal 16
50 44 NattlandBertram Dybwad Brochmann
grunnleggerAnders Ryste
disponent og
hjelpredaktør
6150 ØrstaDag Ove Johansen
8200 Fauske
tlf. 756 42 754E-post: dagoj@online.no
redaktørVed innbetalinger benyttes
NB!

Postgironr.: 0532.08.40645

Internett: <http://home.online.no/~dagoj/SAMFLIU.HTM>
eller direkte link <http://samfunnsliv.freeservers.com>

Kjære Astrid

Det fins sikkert dei som gir svar på dei spørsmåla du stiller på side 10 i siste S.liv.

Mitt svar er slik: Kristus Jesus vart framstilt for Kong Herodes. Det vart kongen veldig glad for. No fekk han møte ein annan mann som kunne syne han eit under. Men, kva hende? Kva svara så Kristus på det Kongen bad om? Han svara **ingenting. Out-of-body-teknikken var og er for Kristus eit ikkje-fenomen.**

Ja, kva skulle han svare til dei som søker etter eit **ut-av-kroppen-under?** Han som gav menneska eit **ibuande-i-kroppen-under!** Oppdaginga av mentaliteten som det primære. Mentalitet som ikkje er **utad-projisert.** a.r.

LEDER -

TORBJØRN ANDERSEN (FRP)
OG SAMENE

I en debatt i Stortinget hevdet Andersen at samene ikke kan regnes for urbefolkning og at Sametinget må nedlegges. Hans hovedinnlegg viser bl.a. til den meget omstridte "forsker" Karsten Adriansen fra Båtsfjord.

Adriansen bok "Er samene Finnmarks urbefolkning?" utkom i fjor på eget forlag. Han presenterer seg selv som arkeolog, men er altså en 82 år gammel tidligere fiskebruksdisponent fra Båtsfjord med interesse for arkeologi og historie. Som pensjonist studerte han opp til arkeologi hovedfag ved Tromsø Universitet. Boken bygger på manuset som han sendte til Universitetet i Trondheim som doktorgradsavhandling, der den ble avvist fordi den ikke holdt mål rent vitenskapelig. I følge NRK-Finnmark 28.8.2002 omtalte professor i arkeologi ved Universitetet i Tromsø, Bjørnar Olsen, boka slik: "Når man skal drive forskning så er det visse minstekrav til teori og metode og redelighet. Og ikke minst er det krav til kildekritikk. Ingen av disse punktene oppfyller Adriansen. Som vitenskapelig verk har den ingen verdi."

Lærer og forfatter Svein Lund skriver følgende om boken (sitat):

"No er det sjølsagt ikkje så lett for oss amatørar å vurdere alle vitenskapelige og uvitenskapelige metodar innafor arkeologien. Men dei fleste med minimalt kjennskap til Finnmark burde kunne vurdere sakligheita i nokre utvalde sitat frå boka:

"Lapper eller sjøfinner eller bufinner er en etnisk meget sammensatt gruppe som i dag betegner seg som sjøsamer. Deres daglige språk er norsk. Blant disse foregår det i dag en storstilet opplæring i norsamske innen alle aldersgrupper for å skaffe seg tilhørighet til det samiske. Denne omskoleringen skjer under offentlig forvaltning og for offentlige midler." (s.113) Å avvise sjøsamane som samar er eit heilt sentralt spørsmål i Adriansen sin argumentasjon. Det utrolige er at i ei historisk avhandling spør han ikkje kva for daglig språk "sjøfinne" hadde for bare 2-3 generasjonar sidan.

"Endrede stedsnavn fra norsk til samisk har en i de utgitte telefonkataloger, og hvorfra en henter et lite knippe. Tana er blitt til Deatnu. Kåfjord er blitt til Gaivuotna, Kautokeino er blitt Gouvdageaidnu. Magerøya er blitt Mahkaravju. Denne trenden tilsier at det vel bare er et tidsspørsmål før alle norske stedsnavn er blitt endret til samisk på alle nye kart over Finnmark." (s. 117) For ein arkeolog burde det vere rimelig å gå litt lenger tilbake i tida og spørre kva tid og korleis formene Kautokeino og Tana oppsto. Men fornorskingsperioden er fullstendig forbigått i Adriansens framstilling. "

Sitat slutt.

Mer om Lunds kritikk av Adriansens bok kan leses på: <http://home.online.no/~sveilund/sami/adriankk.htm>

Opprinnelsen til de norske navnene i Finnmark er samisk. Et godt eksempel på fornorskningen er forvanskningen av det samiske Jiebmaluokta (samisk for selbukta/kobbekbukta) som er blitt Hjemmeluft (et meningsløst ord). Gamle kart fra Finnmark viser at navn på elver, fjell og vann osv var samiske og senere er disse blitt fornorsket til ord som ikke betyr noe som helst.

Det er viktig å understreke at Adriansens hovedoppgave ble avvist pga sin uredelighet mht kilder og bevisføring.

Det siste utspillet fra Adriansen er en artikkel i Altaposten der han avviser at det har funnet sted noen fornorskning av samene. Dermed viser han sitt sanne ansikt og den sanne agenda for sin bok om same- ne i nord. Det er meget lett å tilbakevise hans påstander om manglende fornorskning gjennom historiske beviser og fakta.

□ doj

«Fader vår»

I Bibelen i Mat. 6.9. finn ein Berg-preika. Men med tida, gjennom mange slektledd, har såvel orda som meininga i denne preika skifta innhald. Her er eit døme frå berg-preika kap. 6 tolka år 2003.

1. Første setning: **Fader vår du som er i himmelen.** Var no himmelen ein stad og Gud var der oppe, ein mann som trona på ein himmelstol, så tolkar ein ordrett; men blir det noko meining av dette?

Derimot, som diktarpresten Anders Hovden sa: «Eg ser deg Gud, i alt som tiner». M.a.o. han fann Gud i alt som eig ibuande liv, i blomar og blad, i tre og dyr, fugl og fisk. Himmelen vert til usynleg røyndom, plent som sjela i menneska eller ånda i samfunnet. Det er sagt om ein fyrrig ungdom som sykla over to kommunegrensar laurdagane for å møte kjæresten. Skal ein sei at kjærleiken er ei ikkjeverkeleg kraft, sjølvom denne krafta er usynleg for auga? Gud er kjærleik og ytrar seg berre som usynleg kraft. Likevel så har vi med den tilforlatelege røyndommen å gjere!

Andre setning: **Som i himmelen så og på jorda.** Sky- nar vi at himmelen står for det som er usynleg – verkeleg, så skjønar vi også at Gud er verksam i alt levande liv på jord.

Tredje setning: **Gi oss i dag vårt daglege brød.** Det var ikkje så lett å skaffe det daglege brødet på Jesu tid. Nilen gjødsla elvebardane kvar vår med eit lag elveslam. Dermed vart Egypt saman med Eufrat og Tigris kornkammeret for vide landområde. Kornet vart sådd i elveslammet. Fyrst i det 17. århundre vart gjødsling av åkerlandet eit yrke for bøndene. Det skjedde i Syd-Tyskland.

Fjerde setning: **Forlat oss vår skuld osv.** Denne setninga heng truleg saman med Mat. 6. 23 der Jesus peikar på skilnaden mellom Gud og mammon. Det er skilnad på ei tønne korn og symbolet på kornet – pengane. Skuld

målt i pengar var lett å slette. Kornet var den verkelege verdien som ikkje kunne slettast, elles kom svoltten.

Femte setning: **Leid oss ikkje ut i freisting.** Sei til desse steinane at dei skal gje brød. Vakre steinar gjaldt som bytemiddel den gongen. Gjer deg til stor autoritet og du har vunne over verda, eller du gjer deg til ein Saddam for folkehavet og du har vunne over alt!

Sjette setning: **Fri oss frå det vonde.** Kva er så det vonde? Sidan Gud ved Kristus flytta inn i menneska som ei usjåeleg – sjeleleg kraft, så risikerer ein å fare vill. Guddommen blir flytta ut og istaden for lenger å bu i menneskesjela, så diktar menneska Gud inn i all verdas symbol. Slikt som system, ritualar, ikonar, stat og kyrkje, institusjonar, store personar, parti, kartell, fredsskaparar og religionar. Dermed har menneska gitt Gud i livet sitt på båten og lever dermed i synd (synd tyder å ta feil av veggen). På gresk er synd **hamartia** (ordet tyder ikkje å treffe det ein siktar mot).

Sjuande setning: **Ditt er riket, makta og æra.** Naturen er just no i si blomstringstid, liene grønskast. Kven er det som set vårfesten i gang? Er det ditt rike eller skjer det i kraft av seg sjølv. Kjem eit barn til verda, så skjer det i kraft av ibuande sjølvverkande lover, ikkje i kraft av oppdikta lover skapt av menneska sjølve. Menneska er gitt evner til å skyne livsfesten - skaparverket; men feilar. Dermed gjer dei Gud arbeidslaus i himmelstolen, så krig, svolt og død tek plassen på jorda. Gje Gud attende arbeidet sitt på jorda. han har heimen sin her.

Anders Ryste

STORT FRA FALL FRA VIDEREGÅENDE

Bare 57 % av elevene fullfører videregående skole i Nordland. Inn- takskontoret antyder for stor overgang mellom ungdomsskole og videre- gående skole, både faglig og sosialt, som en mulig årsak.

Etter seks år i videregående skole kommer ikke dette som noen stor overraskelse. Jeg var i flere år klassestyrer for grupper av elever som tok grunnkurs på Hotell- og næringsmiddelfag over to år. Etter at ny rektor overtok systemet ble dette tilbudet lagt ned og undertegnede ble overtallig på arbeidsplassen og måtte finne seg annet virke. Før arbeidsforholdet ble avsluttet var jeg med i en arbeidsgruppe ved avdeling Erikstad som planla et alternativt årstilbud for nye elever som kom fra ungdomsskolen, et tilbud som skulle gjøre valget av studieretning lettere etterpå. Nordland fylkeskommune syntes opplegget virket interessant men gjorde ingenting med å virkeliggjøre det, noe som sannsynlig hadde med økonomi å gjøre (antagelig samme årsak til at gruppe- tilbudet for dem som tok grunnkurs over to år ble nedlagt.)

Behovet for slike særtiltak er antagelig ikke blitt mindre med årene. Det er for meg ubegripelig at ikke Nordland fylkeskommune bruker lærere med kompetanse til å følge opp elever med særskilte behov. Det synes som om man, i liket med barne- og ungdomsskoler, velger den billigste løsningen: assistentløsningen. Nå er det viktig å understreke at mange assistenter gjør en meget god innsats i skolen, men i forhold til elever med særskilte behov er det ingenting annet enn kompetanse og en genuin interesse for eleven som hjelper.

DOJ

Brochmann
sine bøker

Ivar B. Løhne på Voss har endeleeg skaffa plass for bøkene våre. Det står att å få oppsett hyller, men det skal ordnast, melder Løhne.

a.r.

Redaktører 2003

JANUAR: Dag Ove Johansen
FEBRUAR: Astrid Strømme
MARS: Dag Ove Johansen
APRIL: Astrid Strømme
MAI: Dag Ove Johansen

JUNI: Astrid Strømme
AUGUST: Dag Ove Johansen
SEPTEMBER: Astrid Strømme
OKTOBER: Dag Ove Johansen
NOVEMBER: Astrid Strømme
DESEMBER: Dag Ove Johansen

SOMMERTREFF i år blir sannsynligvis utsatt til neste år. a.r.

Amerikanere opfordrede til plyndringer

Amerikanske tropper i Bagdad bad irakere om at plyndre offentlig eiendom, siger øjenvidne

Af Sidsel Nyholm,
Information 19. april 2003

Fra højttalere i de fire amerikanske kampvogne, der netop havde brudt dørene til lokaladministrationens bygning ned, opfordrede amerikanske tolke på arabisk folkemængden til at gå ind og tage for sig. En halv time senere smadrede en af de amerikanske kampvogne også indgangen til Justitsministeriet i nabobygningen, hvor plyndringerne fortsatte.

Det fortæller Khaled Bayomi, egyptisk-svensk forsker i bl.a. moderne arabisk historie ved Lunds Universitet, der var i Bagdad som fredsaktivist fra krigens første dag indtil den 9. april. Ifølge Bayomi er de amerikanske styrkers beklagelser over, at de ikke havde ressourcer og mandskab til at stoppe plyndringerne i Bagdad, decideret usande.

Den 8. april – dagen før Bagdads endelige fald – strandede han på grund af voldsomme kampe i et område vest for Tigris-floden og overværede, ifølge eget udsagn, hvordan amerikanske soldater, efter ildkampen var slut,

brød dørene op og opfordrede de lokale til at plyndre lokaladministrationen og Justitsministeriet.

«Hele dagen havde skyderiet været intenst, men om eftermiddagen udbrød der en mærkelig stilhed. Så kom amerikanerne ud fra kampvognene og vinkede, og efter et stykke tid blev de lokale nysgerrige og begyndte at komme frem. Tre arabisktalende tolke, som amerikanerne havde med, delte cigaretter og chokolade ud og opmuntrede folk til at gå ind og tage, hvad de ville,» siger Khaled Bayomi til Information.

Det tog næsten tre kvarter, før de forsamlede irakere – der var ingen vestlige journalister til stede – troede på amerikanernes opfordring, fortæller Bayomi. Den første gruppe, der gik ind i bygningerne og vendte tilbage med værdigenstande, var kun på 10-12 personer – størstedelen af folkemængden nøjedes med at kigge på i vantro og skam. Gruppen af plyndrere voksede efterhånden, og scenariet fortsatte, indtil det blev mørkt, og de amerikanske soldater bad de civile irakere om at gå hjem.

Den næste dag overværede Khaled Bayomi,

hvordan plyndringerne spredte sig til Bagdads Museum for Moderne Kunst cirka 500 meter fra Justitsministeriet.

«400-600 mennesker var forsamlet ved museet, og igen var menneskemængden opdelt i dem, der plyndrede, og dem, der beklemt og forfærdede så på. Jeg så – ubevæbnede – mænd ødelægge uvurderlige kunstgenstande, mens de bevæbnede amerikanske soldater bare så på.»

«Det, der efter min mening forhindrede folkeskaren i at gribe ind over for hærværksmændene, var netop de amerikanske soldaters tilstedeværelse. Da jeg selv prøvede at blande mig, blev jeg stoppet af en iraker, der advarede mig om, at det var farligt for mig,» siger Bayomi.

Ville skabe kaos

Han mener, at de amerikanske soldaters opførelse, som han selv beskriver den, skyldes flere forhold:

«For det første var Bagdad halvtom, og de ville derfor gerne have masserne på gaden for at skabe jubelscener og udvise had til Saddam

ved at ødelægge alt muligt. For det andet ønskede de formentlig at skabe kaos for at legitimere deres tilstedeværelse og vise behovet for, at nogen holdt orden. For det tredje kan der have været et psykologisk behov for at se ødelæggelser.»

Ifølge Khaled Bayomi er de mange billeder af irakere, der smadrer statuer af Saddam Hussein, også misvisende.

«Jeg så ingen, der væltede statuer, før amerikanerne bad dem om det og selv hjalp til – og det skete i øvrigt først, da journalisterne var på plads til at filme det. Bagdad vrimer med små statuer af Saddam, som folk sagtens kunne have ødelagt uden hjælp fra amerikanske kampvogne. Det havde de gjort før eller samtidig med plyndringerne, hvis der havde været tale om et ægte politisk oprør,» mener han.

Også den arabiske tv-station al-Jazeera har bragt rapporter om, at amerikanske styrker – modsat de officielle amerikanske forsikringer om det modsatte – opfordrede til plyndringer.

«Min tonårshjälte är död»

Av Clemens Altgård

Det var egnom Internet jag fick reda på att Carlos Castaneda avlidit. En gång i tiden – i tonåren – slukade jag den amerikanske antropologens skildringar av sina möten med den gamle yaquiindianen Juan Matus. Castanedas böcker («Resan till Ixtlan», «En annorlunda verklighet», «Berättelser om makt» med flera) var inte särskilt intressanta ur litterär synvinkel, men de öppnade nya perspektiv och relativiserande begreppet verklighet på ett sätt som tycktes öppna nya världar.

Castaneda betonade vikten av att lära sig se, bli en seende och steget verkade inte så långt till Rimbauds poetiska uppmaningar i visionär anda. Det var tilltalande den gången. Senare framgick det allt tydligare att autenticiteten i Castanedas böcker var tvivelaktig, och det var först när jag läste den vetenskapliga fritänkaren Hans Peter Duerrs skarpsinniga, lätt ironiska uppgörelse med honom i «Drömtid» som mitt intresse åter väcktes till liv.

Duerr är visserligen

mycket kritisk, men ger ändå Castaneda ett visst erkännande. I bådas böcker möter man också tanken att det kan finnas mer än en giltig medvetandeform – och Castaneda gjorde en stor insats för att öka förståelsen för schamanismen. I «Örnens gåva», som kom på svenska 1982, förklarade han mera utförligt och mindre mystifierande hur don Juans magiska system egentlig var beskaffat.

Duerr menade att Castaneda borde använt sina erfarenheter till att se på det västerländska samhället med nya ögon, i stället för att lämna det bakom sig. Det var inte helt utan skäl Castaneda blev kallad «a godfather of the New Age movement» i

den nekrolog som stod att läsa i CNNs webbsida.

Som lite oräddvist

framstod det likväl, eftersom New Age är ett luddigt begrepp som täcker in det mesta av irrationella irrläror, medan Castaneda vigde sitt liv åt att fördjupa sig i yaquiindianernas magiska tankesystem. Man ska inte heller glömma bort att han faktiskt påverkade mer respekterade författare. Så avslöjade till exempel William S. Burroughs vid ett tillfälle att han tagit djupa intryck av Castan-

edas resor i en «icke-ordinär» verklighet.

Castanedas död tillkännagavs på Nätet, men han lever vidare där. Det är bara att bege sig till adressen: www.castaneda.com så får man reda på att den senaste Castanedaboken heter «The Wheel of Time: The Shamans of Ancient Mexico, Their Thoughts About Life, Death and the Universe.» Vem vet, man kanske rentav borde ta och läsa den?

Clemens Altgård är poet och kritiker

GLOBALIMPERIALISMENS ORMEBOL

Bryt opp, og bryt ut!

Riv ned de stengsler som skaper barrierer mellom menneskene, og kun stimulerer til økende klasseskiller, - og indirekte til splittende kulturkonflikter.

Bryt med det indoktrinerte mønster, som globalimperialismen legger opp til!

Et mønster som kun har som formål - å tilrettelegge for markedsliberalismens skuespill.

Bryt ut av den tradisjonelle tankegang, som turbokapitalismen forespeiler!

Den representerer kun et skalkeskjul, som innbefatter underkastelse, - og i siste omgang til menneskehetens undergang.

Slik slangen når den avskiller seg med sitt eget ham, skal globalimperialismen fremstå under sitt egentlige navn.

For mens nettverket snører seg sammen omkring avgudenes symbol, yngler det i globalimperialismens ormebol.

Hva kapitalistlakeiene måtte klemme ut i Brussel, er i favør av markedskreftenes nåværende spillerom.

Det som utspiller seg er globaliseringsimperialismens virkelighets-trussel, - som fort kan bli til menneskehetens fremtidige tilfluktsrom

Bryt ned dens iboende ensformighet,

og la den selv blottlegge sitt egentlige vesen!

Den avslører seg selv gjennom sin egosentriske innhumanitet, - og skulle såldes være et lett gjennomskuelig vesen.

Slik slangen når den nedlegger seg et bytte, sluker den det i seg – dødt, eller levende.

Globalimperialismen utgir seg som både alliert, og fiende, mens dens eksisterende mål er å underlegge seg alt, og alle.

Willy Bjørndal
Bergen, 1. Mai 2003

Åtte - -

Når de viste oss
Arbeidet sitt

Ved Nilens kilde

Carolyn
Forretningskvinne med egen bil og sjåfør
Jobbet som sekretær ved den felles fiskeriforvaltningen
av Victoria-sjøen
For Uganda, Kenya og Tanzania
I Jinja – et par timers kjøring øst for Kampala

Hun tok oss med og viste oss
Teplantasjene
Kaffeplantasjene
Sukkermarkene
De store papyrusumpene
Og Nilens kilde

For fem dollar fra hver av oss
Svømte en unggutt med livet som innsats
Gjennom de skummende strykene
Det hadde han tjent godt på de siste fem årene
Og her kunne rike europeere med skrekkblandet fryd
Huie raftende nedover de hvite virvlende vannmassene
Som A/S Veidekke nå har fått milliardkontrakt på å temme og kraftutbygge

Og hvert annet eller tredje år
Kjøper Carolyn en nyoverhelt brukt Toyota Corolla
Som hun selv importerer direkte fra Japan
Det blir billigst slik

Veronica

Veronica Koota fra Kasama, Zambia
En dyktig naturfaglærer
Ved Kasama Boys High School
30 år og gift – ingen barn

Vi tok henne med til Hamarøy og Steigen
I Leinesfjord kjøpte vi en graviditetstest til henne
Den var positiv!
Stor glede etter som hun hadde abortert flere ganger!

Til jul fikk vi brev fra henne
Hun hadde fått kreft
Og måtte fjerne
Livmoren

Nord-Sør

I Okakuejo
En av de tre camp'ene i Etosha dyrepark i Namibia
Leide vi en komfortabel bungalow

Om kveldene satt vi ute i tropevarmen
Og grilltet
Trekullene glødet og vi pratet fortrolig sammen

Da ble vi vår sjakalene
Disse brungule små ørkenrevene
Som fryktløst nærmet seg søppelboksene
Vippet lokkene av dem og behendig
Plukket opp beinene og det søppelet
Vi hadde kvittet oss med

- - -

I Longyearbyen
Vår nordlige utpost på Svalbard
Bodde vi på et litt spartansk hotell

Om kveldene var vi på Huset
Og spiste peppersteak
Vinen perlet og vi pratet fortrolig sammen

Morgenen etter ble vi vår polarrevene
Disse hvite tykkpelsede små sjarmtrollene
Som fryktløst nærmet seg søppelboksene
Vippet lokket av dem og behendig
Plukket opp beinene og det søppelet
Vi hadde kvittet oss med

Spillegalskap

Det er tragisk å høre at 50.000 nordmenn er offere for spillegalskap.

Men det værste er at det er våre myndigheter som har hovedansvaret. De velger å finne andre syndebukker, for selv å slippe unna ansvaret. Det offentlige bruker millioner av kroner på å lure folk via TV-, radio- og avis-reklame til å spille på Lotto, "Vil du bli millionær", Fotball, Travsport etc.

Det er en dobbeltmoral innen det offentlige som ikke burde blitt akseptert. De må så bruke millioner av

kroner til å hjelpe disse svake offrene for deres egen dumhet. Kun for en ting – å få mer penger inn i Statskassen.

Det er den samme dumhet de bruker når det gjelder ungdommen og alkoholmisbruket.

De aksepterer rusbrusen for å få penger i Statskassen, hvordan det går med de unge ofrene bryr de seg ikke om.

Åsgårdstrand, den 21. mai 2003

Erik W. Falck
Vestfold Pensjonistparti

Ekstremt om fornorskning

«Med dette innlegget tar Adriansen et sjumilssteg vekk fra all seriøsitet!»

Arkeolog Karsten Adriansen har med sin bokutgivelse «Er samene Finnmarks urbefolkning?» laget det reneste lurveleven. Boka har blitt kalt for både farlig og tøvette fra diverse fagpersoner ved Universitetet i Nord-Norge, mens andre har benyttet anledningen til å friske opp sine antipatier mot forskningsmessige sannheter.

Vi tror ikke Adriansens bok er farlig, verken for fagmiljøet eller folk flest. Det må være mulig å ha alternative meninger, også i bokform. Vi har også et avslappet forhold til bokens innhold som i stor grad må sies å være subjektive tankerekker uten særlig basis i det øvrige forskningsmateriale som finnes. Vi snakker ikke bare om forskning fra Universitetet i Tromsø, men tiår på tiår

med forskning fra utallige institusjoner og kilder. Debatten preges av svært bastante og urokkelige oppfatninger som antakeligvis sperrer for en fornuftig debatt. Den må nærmest betraktes som en kuriositet.

Den aldrende, men svært så innbitte arkeolog-pensjonisten tar imidlertid et steg lengere i lørdagens Altaposten. Med sitt innlegg «Fornorskningen av samene» tar Karsten Adriansen et sjumilssteg vekk fra seriøs debatt ved å trekke hele fornorskningen av samene i tvil. Med dette innlegget blottlegger han også at egne hypoteser er mer interessant enn all tilgjengelig historie og kunnskap om Finnmark. Adriansens påstander fortøner seg mer og mer som ekstrem synsing, uten av vi helt klarer å forstå hva han ønsker å oppnå.

Adriansens historiebeskrivelse blandes med subjektive erindringer, mens all forskning og verifisert kunnskap om hard og uforsonlig fornorskning og assimilering utela-

tes i hele tenkerekkene. Å be om dokumentasjon på fornorskningen blir like vettugt som nazistenes krav om bevis for Holocaust.

Mange mistet skolegang under og etter krigen i Finnmark. Det forhindrer ikke at det må være mulig å se at den samiske befolkningen ble utsatt for overgrep. Det er ingen motsetningsforhold.

Uansett hva man mener om retten til land og vann og opprettelsen av Sametinget, må det være mulig å glede seg over at den samiske befolkningen er innrømt ressurser og respekt

– samt en mulighet til å bevare språk og kultur. Hovedmålsettingen må være at finnmarkinger, uavhengig av etnisitet, makter å leve side om side. Ekstreme utspill, enten de kommer fra Janos Trosten eller nå sist lørdag av Karsten Adriansen, bidrar neppe til gjensidig respekt og forståelse.

Svein Lund:

Ingen fornorskning?

Karsten Adriansen har nå fått blod på tann etter å ha fått støtte fra Finnmark Dagblads redaktør og opptil flere FrP-politikere for påstanden om at samene ikke er urbefolkning i Finnmark. I et innlegg 2. november går han et skritt videre: Det har ikke fra myndighetenes side foregått noen fornorskingsprosess med formål å ødelegge samenes kultur og språk. Denne påstanden bygger han etter eget utsagn på mange års studier og etterfølgende 8 års forskning. Vi kan derfor vente at Finnmark Dagblads redaktør og diverse politikere nå vil bruke denne gigantiske forskningsinnsats som bakgrunn for å slå fast en gang for alle at alt snakk om fornorskning er det rene oppspinn.

Når det i det hele tatt er mulig offentlig i Norge å framsette slike påstander, viser det at det er på tide at det blir gjort noe for å gjøre historia kjent. En tidligere FD-redaktør, Reidar Nielsen, skreiv i si tid boka "Folk uten fortid" om sjøsamene som var fratatt sin egen historie. For de mange som sjøl har opplevd fornorskinga, må Adriansens påstand være et slag i ansiktet. Jeg håper noen av disse vil ta til motmæle og at de får spalteplass til å fortelle hva de har opplevd.

Undertegna kan ikke skilte med 8 års arkeologisk forskning, men har etter fattig evne gravd litt i skriftlige kilder om den norske statens skole- og kulturpolitikk overfor samene gjennom tidene. Fra dette vil jeg bringe noen ganske få sitater fra norske myndighetspersoner: Tidlig på 1700-tallet uttalte bispen i Trondheim, Peder Krogh, at "Finnerne er meget begjærlige efter det norske Sprog" og at de kunne lære dette "saa de nedlagde deres eget finske Talemaal".

I 1774 skreiv biskop Bang at "man først maatte gjøre mennesker av finnerne og saa kunde de bli kristne".

I 1790 sa biskop Johan Christian Schønheyder om samisk språk at det var "Aldeles ubrugt og uvant til aandelige Ideer". Samisk var "indskrænket til de sandelige og faa Ting hvormed disse uopdragne Mennesker i deres indskrænkede Brug av Naturen og Menneskelighedens Kræfter, behjælp sig."

Stortingsrepresentant, seinere statsminister, Johannes Steen, sa i 1863: "Det er en misforstaaet Humanitet at søge at kalle tillive og nære denne Nationalitet.... Den som stræbte at opelske den lappiske Nationalitet, var deres værste Fjende, thi han indviede dem til Undergang.... Den eneste Redning for Lapperne var at absorberes af den norske Nation".

I 1880 kom dette inn i språkinstruksen: "Selv om i en kreds flerheden af børnene ikke forstaaer norsk, maa læreren dog alltid have de ovenfor givne bestemmelser for øye og således lade sig det være maktpåliggende, at det lappiske eller kvænske sprog ikke bruges i videre utstrækning end forholdene gjør uomgjængelig fornødent."

I 1886 sa prosten Gjølme i Sør-Varanger: "Lappfolket er et barnefolk i mer end en henseende. De står som folk på barnets umiddelbare, naive, uudviklede standpunkt, og det er fornorskningens formål at bringe dem frem til mands modenhet - om da dette er muligt. Dette er et stort og varigt mål å arbeide for."

Lebesby skolekommissjon tilrådde i 1887 at "man formodentlig gjør rettest i at samle saavidt muligt alle en Kredses Sinkere paa et lappisk Parti." Jordlova av 1902 tillot bare salg av jord i Finnmark til den som "kan tale, læse og skrive det norske Sprog og benytte dette til dagligt Brug". Slik uttrykte professor Amund Helland i 1906 forholdet mellom folkeslaga i Nord-Noreg: "Finnerne synes at være svagt udviklede baade i aandelig og legemlig henseende... Nordmændene er de to andre racer overlegne, ogsaa i aandelig henseende synes den norske befolkning at være høit begavet, ... finner og kvæner, hvoraf navnlig de første gjør et overmaade usympatisk indtryk ved sit uskjønne og fremmedartede utseende ..."

Dikteren Nils Collett Vogt var kanskje ingen myndighetsperson, men han ga klart uttrykk for myndighetenes tankegang da han i 1918 skreiv: Ett sprog i Finnmarken! Det er maalet. I de sidste ti aar, og særlig da etter internaternes oprettelse, har fornorskingsarbeidet heroppe for alvor tat fart. Saa langt er man nu kommet, at de fleste av den yngre generation taler norsk med lethed, og gaar utviklingen i samme spor som hittil, vil inden tyve aar kanske maalet være naadd. Under disse forhold at ville indføre lappisk og kvænske i norske skoler er intet andet end forloren sentimentalitet, opalet i feminine hjerner sydpaa.

Christen Brygfeldt, som var skoledirektør i Finnmark 1920-33, sa om samene: "De få individer som er igjen av den opprinnelige lappiske folkestamme er nu så degenerert at det er lite håp om noen forandring til det bedre for dem. De er håpløse og hører til Finnmarkens mest tilbakesatte og usleste befolkning og skaffer den største kontingent herfra til vore sidsykeasyler og åndssvakeskoler".

Dette burde være mer enn nok til å dokumentere at fornorskinga var en bevisst politikk som blei ført over lang tid. Denne var ikke entydig hele tida, det var strid om undervisningsspråket helt fra Thomas von Westens misjon først på 1700-tallet. Det foregikk faktisk undervisning på samisk i perioder både på 1700 og 1800-tallet, men som det går fram av sitatet over blei denne forbudt ved språkinstruksen av 1880.

Med slike holdninger fra myndighetene som er referert her, er det umulig å si at det ikke var noe press på samene for å gå bort fra samisk språk og kultur. Og så skal kystsamene få høre fra "forsker"-hold at de enten helt frivillig har blitt norske eller at de aldri har vært noe annet. Hvor mange ganger skal de tråkkes på?

Svein Lund

Er samane likevel ikkje urfolk?

Ei bok har denne sommaren og hausten sett sinna i kok i Finnmark. Kva er det med ei bok som kan få avisene til å trykke milelange kritikkar og like lange svar frå forfattaren, som kan få lokalaviser til å forsvare boka på leiarplass?

Den omstridte boka heiter "Er samene Finnmarks urbefolkning?", med undertittelen "Arkeologiens muligheter til å belyse forne folkegrupper etnisitet." Forfattaren heiter Karsten Adriansen og på forsida av boka presenterer han seg som arkeolog. Av innleiinga går det fram at forfattaren, som no har blitt 82 år, først som pensjonist fikk tid å "pleie mine interesser innenfor arkeologi og historie". Det førte den tidlige fiskebrukdisponenten frå Båtsfjord til Universitetet i Tromsø, der han studerte opp til arkeologi hovudfag. Men han ga seg ikkje med det, og den boka som no er i salg bygger på manuset som han sendte inn til Universitetet i Trondheim som doktorgradsavhandling. Siste kapittel i boka er historia om kordan avhandlinga blei avvist, ifølge forfattaren fordi det var "oppnevnt en inhabil bedømmelseskomite".

Det er ikkje utan grunn at boka har blitt lagt merke til. For dersom Adriansen har rett, er norsk politikk overfor samane bygd på eit sviktande grunnlag. Har han rett må ikkje bare historia skrivast om, men også dagens samepolitikk. Samelova og grunnlova sin sameparagraf kan stå for fall, det samme kan Sameetinget, samisk læreplan i grunnskolen og ei rekke statsstøtta samiske institusjonar. Forfattaren trekker da nettopp desse konklusjonane og ikkje nok med det, han vil stille stortingspresident og statsminister for riksstett for å ha gitt samane uberettiga fordelar.

Som bestilt

Boka kjem som bestilt i forhold til behandlinga av Samerettsutvalet si innstilling. Regjeringa har varsla at ny lov om forvaltninga av statens grunn i Finnmark kjem opp til stortingsbehandling til våren. I spørsmålet om kven som har retten til jorda i Finnmark er både politikarar og folk flest delt i mange leirar. Både Samerettsutvalet og regjeringa går inn for ei ny forvaltningsordning der Fylkestinget og Sametinget deler på makta. Blant finnmarkingane varierer meiningane frå dei som meiner at Sametinget aleine skal styre fylket, til dei som vil at Fylkestinget eller Statsskog aleine skal styre alt. Dei siste har med dette fått ei gåvepakke, som dei vel vil vite å utnytte. Samerettsutvalet si innstilling bygger på at samane blir anerkjent som urfolk i Finnmark. Fell dette premisset, ligg det nært at ein må vurdere det meste om igjen.

Finnmark Dagblad skriv på leiarplass 28.september at "Adriansen har gitt et viktig bidrag og at hans bok er med på å påvirke beslutninger som skal tas på høyt hold i både embetsmannsverk og politisk beslutende organer." No er det knapt om Adriansen får opp-

slutning for dei mest ytterliggåande påstandane sine, men han kan i alle fall så ein tvil om den vedtatte sanninga at samane er urfolket i nord. Og tvilen kan vere eit sterkt argument for ikkje å innrømme samane fleire rettar. Derfor må denne boka takast alvorlig, både i faglige og politiske miljø.

Veit vi noko sikkert?

Fortida endrar seg stadig, eller rettare sagt vår oppfatning av ho. For 100 år sidan var det ei "vedtatt sanning" i Noreg at det bare hadde budd folk i Finnmark i eit par tusen år, i alle fall var busettinga her langt yngre enn sør i landet. Oppdaginga av Komsa-kulturen på 1920-talet snudde om på dette, og etter utgravingane på Sørøya og Magerøya på 1980 og 90-talet har Finnmark er dei eldste funna av busetting i Noreg. Adriansen viser til noko av den nyare forskinga som har snudd opp-ned på ein del tidlige oppfatningar. Mellom anna syner han at det har vore jordbruk i Finnmark frå om lag 3000 f. Kr. år, det har til og med vore dyrka korn om lag 1400 f.Kr. Spørsmålet er om dette kan seie noko om kva for folkeslag som dyrka jorda her. Det meiner Adriansen, og han tolkar jordbruket som eit prov på norrøn busetting. "Kildematerialet vitner om sosial lagdeling og germansk etnisitet", skriv han, men grunnir ikkje nærare korleis ein kan sjå etnisitet ut frå desse jordbrukslevningane.

Adriansen stiller spørreitekn ved dei undersøkingane som er brukt som bevis på at samar har vore i Finnmark før nordmennene. Det er nok eksempel på at arkeologar har trukke skråsikre konklusjonar på noko sviktande grunnlag, som å seie at runde gammetufter er samiske, firkanta tufter er norske. Men dei strenge krava han stiller for å bevise samisk busetting, gjeld visst ikkje når ein skal vise ikkje-samisk busetting. Her er eitt eksempel, om "bogasteller" for jakt: "I Nordkyn-området finner en 50-talls slike stiller. Med nokså stor sikkerhet kan en fastslå at ingen av disse har vært oppført eller nyttet av samer." Dokumentasjon? Trengst visst ikkje.

Er dette vitenskap?

Finnmark Dagblad skreiv at "Adriansen er vitenskapsmann og setter dermed problemstillingen i et vitenskapelig lys." Det avisa ikkje skreiv, var at boka er vraka som doktorgradsavhandling nettopp fordi kommisjonen meiner ho ikkje heldt mål i bruk av vitenskapelige metodar. I følge NRK-Finnmark 28.8.2002 omtalte professor i arkeologi ved Universitetet i Tromsø, Bjørnar Olsen, boka slik: "Når man skal drive forskning så er det visse minstekrav til teori og metode og redelighet. Og ikke minst er det krav til kildekritikk. Ingen av disse punktene oppfyller Adriansen. Som vitenskapelig verk har den ingen verdi."

No er det sjølvsagt ikkje så lett for oss amatørar å vurdere alle vitenskapelige og uvitenskapelige metodar innafor arkeologien. Men dei fleste med minimalt kjennskap til Finnmark burde kunne vurdere sakligheita i nokre utvalde sitat frå boka:

"Lapper eller sjøfinner eller bufinner er en etnisk meget sammensatt gruppe som i dag betegner seg som sjøsamer. Deres daglige språk er norsk. Blant disse foregår det i dag en stor-

stilet opplæring i norsamisk innen alle aldersgrupper for å skaffe seg tilhørighet til det samiske. Denne omskoleringen skjer under offentlig forvaltning og for offentlige midler." (s.113) Å avvise sjøsamane som samar er eit heilt sentralt spørsmål i Adriansen sin argumentasjon. Det utrulige er at i ei historisk avhandling spør han ikkje kva for daglig språk "sjøfinnene" hadde for bare 2-3 generasjonar sidan.

"Endrede stedsnavn fra norsk til samisk har en i de utgitte telefonkataloger, og hvorfra en henter et lite knippe. Tana er blitt til Deatnu. Kåfjord er blitt til Gaivuotna, Kautokeino er blitt Gouvdayeaidnu. Magerøya er blitt Mahkaravju. Denne trenden tilsier at det vel bare er et tidsspørsmål før alle norske stedsnavn er blitt endret til samisk på alle nye kart over Finnmark." (s. 117) For ein arkeolog burde det vere rimelig å gå litt lenger tilbake i tida og spørre kva tid og korleis formene Kautokeino og Tana oppsto. Men fornorskingperioden er fullstendig forbigått i Adriansens framstilling.

Etter å ha slått fast at det i 1997 var 8520 personer som hadde skrive seg inn i same-manntalet, og at barn og ungdom under 18 år utgjør 24,6% av befolkninga, reknar han ut talet på samar i Norge slik: "Det skulle da etter foranstående beregninger være bosatt 8520+24,6%=10615 samer i Norge." Ein som ikkje har skreive seg inn i same-manntalet er altså ikkje same. På liknande vis "beviser" Adriansen at samane er "9,09% av Finnmarks befolkning". Desse tala blir så brukt vidare i boka som argument for kor få samane er. Men sjølv dette er for mye for Adriansen, for mange av desse har egentlig ingen rett til å kalle seg samar: "Ifølge finsk og svensk historie og tradisjonelle overleveringer nyttet fjellfinnene, reinfinnene, flyttlappene på 1700-tallet egenbetegnelse same (eller sabme). Det burde være bare etterkommere etter disse som hadde rett til å nytte betegnelsen "same" i dag." Legg ein saman desse krava, må vel konklusjonen at dei einaste godtatte samane er dei som både stammar frå reindriftssamar og står i same-manntalet.

"For å teste ut min egen antagelse om at samene er integrert i det norske samfunn i Finnmark, ville jeg prøve å finne ut omtrent i hvor stor utstrekning samisk språk i alminnelighet ble nyttet i den daglige omgang med hverandre i Karasjok. Jeg kontaktet 10 tilfeldig valgte personer under mitt opphold i Karasjok med forespørsel om de kjente noen familier i Karasjok som brukte samisk som daglig hjemmespråk, og nærmere adresse til disse, og som jeg hadde tenkt å kontakte. De kjente ikke en eneste familie i Karasjok som brukte samisk som hjemmespråk." Desse sitata er ganske typiske for nivået i boka, både når det gjeld beviskrav, logikk og språk.

Kva beviser språket?

Slektskap mellom språk kan seie noko om folkeforflyttingar i gamal tid, låneord fortel at språkgrupper har vore i kontakt med kvarandre. Adriansen forsøker og å bruke språket til å bevise at det var nordmennene og ikkje samane sine forfedre som dreiv jordbruk og keramikproduksjon i Finnmark for eit par tusen år sidan: "Det er også påfallende at det i samisk

ikke eksisterer ord for å lage keramik, når en tar i betraktning den betydningen den såkalte asbestkeramikken har vært tillagt for påvisning og datering av samisk kultur. Produksjonen av asbestkeramikken opphørte innenfor det tredje århundret e. Kr. At det mangler ord for keramikframstilling kan kanskje tolkes som at protosamisk først ble dannet etter at fremstillingen av keramik opphørte, d.v.s. ca. år 300 e.Kr."

Frå keramikproduksjonen opphørte har det gått omlag 1700 år. I over 1500 av desse har all overføring av samisk språk skjedd munnlig frå generasjon til generasjon. Da skal det godt gjørast å trekke noko konklusjonar av at ein i dagens språk ikkje kan finne ord for noko som gikk ut av bruk for om lag 50 generasjonar sidan. Både på norsk og samisk ser vi at orda er i ferd med å forsvinne i det munnlege språket for det som gikk av bruk for bare 2-3 generasjonar sidan.

Beviser boka noko som helst?

I avisannonse for boka blir ho presentert som "Boka som viser at samene ikke er Finnmarks eller Nordkalottens urfolk". Held så denne reklamen? Bokas undertittel er "Arkeologiens muligheter til å belyse forne folkegrupper etnisitet." Dette er ei høgst aktuell og reell problemstilling. Hadde forfattaren nøgd seg med dette, med å så tvil om dei arkeologiske bevisa for samisk busetting, kunne boka vore eit verdfullt bidrag til utviklinga av kunnskapen vår om fortida. Det er mange uløyste spørsmål i fortida til Finnmark og Nordkalotten, og her må ein tole at det stillast kjettarske spørreitekn. Adriansen meiner å bevise at ikkje-samiske folkegrupper kan ha vore tilstades i Finnmark i større grad enn historikarar og arkeologar har hevda til no. La oss no seie at han har rett i det. Beviser det i såfall hovudpoenget hans, at samane ikkje er urfolk? For å avgjøre dette må ein først definere samar og så definere urfolk. Her gjør Adriansen ei dobbel heilgardering for å definere samane ut av urfolksomgrepet. Det eine er å redusere samane til flyttsamar og etterkommarane deira. Det andre er å påstå at internasjonale urfolksrettar bare gjeld for "stammefolk", noko alle i dag er samde om at ikkje høver som karakteristikk av samane. Dersom slike kunstgrep er naudsynt for å motbevise samane sin urfolksstatus, skulle det aleine vere nok til å slå fast at denne står temmelig sterkt.

I eit innlegg i Finnmark Dagblad skriv Karsten Adriansen sjølv: "De som vil uttale seg om min bok bør ha lest boken, og også punkt for punkt motbevise mine dokumentasjoner." Når eg ikkje her får motbevist fleire "dokumentasjonar", skuldast det eine og aleine avisa sin avgrensa spalteplass. Men får eg plass til meir, tar eg gjerne ein omgang til. Her er nok å ta av. I denne omgang sluttar eg av med karakteristikk til sametingsmedlem Svein-Peter Pedersen: "Adriansen blander sine politiske oppfatninger med sine fordommer, og forsøker å ikle dette en tynn ferniss av vitenskapelig dokumentasjon og akademia."

Karsten Adriansen:
Er samene Finnmarks urbefolkning?
Nor produkter, Båtsfjord
2002 – 296 sider

Sex-filosofi i Stågata!

Mot slutt av livet erkjente Sigmund Freud: Primærverdiene blant dagens mennesker er penger og vakre kvinner...!

Dagens situasjon er nok ikke bedre! Det bevises tydelig i såpeserien Hotel Cæsar. Al-

dri så vi så mange lårkorte kvinner svinse og svanse mellom menn, som enten er skurker eller tufser. Manipulerende samleier og penger fordeles etter fortjeneste eller innfallsmetoden!

Følgelig er det fristende å distribuere litt sex-filosofi, som den kan høres i Stågata. Dvs. Storgaten i Lillehammer som er så populær og trafikkert at folk mere står enn går.

Derav navnet «Stågata».

Eksempelvis, to eldre kvinner: Det er merkelig med karer, de bruker 10 minutter på komme ut av vagina og sytti år til å komme inn igjen!

To eldre karer: Hva er det beste ved å bli gammel? At kjønnsdrifta blir borte ... endelig kan en få gjort noe fornuftig! – Og det verste? At kjønnsdrifta blir borte ... nå kan en

bare gjøre noe fornuftig!

To unggutter: Uansett er en hand på musa bedre enn ti mus på handa!

Yngre mann til ung kvinne: Hadde jeg visst at du var jomfru, skulle jeg tatt meg litt bedre tid. Hun: Hadde jeg visst at du hadde god tid skulle jeg tatt av meg trusa først...!

David Harleyson

Ingeniør G. E. Bonde:

Bertram Dybwad Brochmann og hans livsverk

En innføring i vår tids nyorientering

Minneforedrag i Ingeniørenes Hus i Oslo 4. mars 1956

Del 1

Mine damer og herrer, kjære venner!

Jeg har naturligvis gjerne imøtekommet arrangørenes ønske om å gi en oversikt over vår avdøde venn Bertram Dybwad Brochmanns livsverk, hans forkynnelse, hans tanker og idéer, slik som jeg har lært dem å kjenne under mer enn 20 års nært samarbeide.

Dette er jo i seg selv et veldig emne som ikke kan uttømmes på et enkelt møte. Det måtte en serie foredrag til for å kunne svare noenlunde omfattende på spørsmålene. Det vi kan gjøre på en times tid her, er å gi en liten oversikt over den tankeverden som Dybwad Brochmann viet hele sitt liv til å utforme, gi en oversikt som kanskje kunne være av betydning for den enkelte, fordi det kan gi en sammenheng i dette hans arbeide som nettopp er avsluttet, et arbeide som gikk intenst gjennom førti lange år. Det er så meget mer påkrevet at vi kan se sammenhengen i tingen fordi Dybwad Brochmanns arbeide var så mangfoldig. Han arbeidet tilsynelatende på så mange felter, at den som bare var oppmerksom på kanskje et spesielt analytisk resultat for et enkelt område, han ble sående i villrede. Men hvis man har fått tak i *generalnevneren*, hvis man har fått tak i den røde tråd, som binder det hele sammen, så blir det hele enkelt og klart.

Det å klarlegge denne sammenheng det er så meget mer nødvendig nå, fordi Dybwad Brochmann også i levende live ble så lite forstått av sin samtid. Det finnes vel neppe i Norges land en mann som er i den grad blitt baktalt, misforstått, forvansket og sabotert som Dybwad Brochmann, og som derfor har fått på seg utnavn som dr. Stockmann, «Folkefienden», som vi kjenner fra Henrik Ibsen ved siste århundreskifte. Han ble en folkefiende fordi han sa sannheten. Som kjent er det sannheten som minst av alt kan sies til den store menneskemengde. Menneskene vil ikke høre om den. Det forstyrrer dem i deres tankevaner. Derfor blir det korsfestelse på Golgata, som også i vår tid, – bare tilpasset forholdene i dag.

Hva var det så for en tanke og ide? Hva var det for en livsoppgave Dybwad Brochmann hadde stillet seg, og som så mange av oss har fått anledning til å følge gjennom årene? Skal vi kunne forstå det, må vi ta tingen fra begynnelsen. Vi må begynne med barndom og ungdom på den stille prestegården oppe i Solør hvor Dybwad Brochmann vokste opp. Det var et harmonisk og vel avbalansert hjem til tross for at hans far, den lærde milde, men allikevel bestemte stiftsprosten – hadde sine meningers mot, noe som satte sitt preg på sønnen etter hvert som han vokste opp. Han følte seg sterkt bundet til sin far opp gjennom hele livet, helt til siste stund. Det var et åndelig fellesskap mellom far og sønn som

vi sjelden ser. Og det var til det beste for den unge at han i sin far hadde en myndighet som han måtte bøye seg for i sitt daglige liv. For selv om sønnen måtte sies å være en «snill gutt» gjennom oppveksten, så hadde han også sine meninger som han gjerne ville hevde. Men da ble han passe dempet ned av sin far, som han så opp til.

På ett område var imidlertid den unges opposisjonslyst vakt, og da lot han seg ikke kue. Det var overfor skolen og den skoleundervisningen han gikk gjennom. Den reagerte han mot. Han ville ikke tygge tidligere fordøyede tanker. Derfor satte han igjennom at han på et tidlig tidspunkt fikk komme ut av skolen og over til det som interesserte ham – det levende liv i naturen, i *gartneriet*, i botanikken, plantelivet. Senere kastet han seg over det som interesserte ham på det tidspunktet – *forretningssliv* og bokførsel. På den måten bevarte han gjennom årene allikevel en viss respekt for de institusjoner som omgav ham – en viss respekt for statskirken som hans far representerte – og en viss respekt for de statlige autoriteter som rundt omkring formet meget av det samfunnsliv som han levde midt oppe i.

På det vis gikk tiden *helt til 1914* da skuddene i Sarajevo pluselig smalt. Da åpnet seg for Dybwad Brochmanns øyne og sinn den store avgrunnen. Han så hvordan alle de autoriteter og de store menn og institusjoner som han hadde trodd på, hvordan de sviktet. Han hadde ventet at *Statskirkens* presteskap så vel i Tyskland som her hjemme, alle som en mann skulle stått opp og hindret denne da alle tiders blodige og ødeleggende krig. Han hadde ventet at *sosialistene* både i Tyskland og her hjemme – sosialismen var jo opprinnelig utgått av Kristi evangelium – han hadde ventet at de fulltallig skulle stått opp, gjort front, og stoppet krigens gang. *Ikke noe av dette skjedde*, alt fikk gå sin gang, og gjennom fem lange år opplevet vi den første verdenskrigs redsler, mens alle de som hadde åndelig makt og myndighet, uanfektet lot tingene gå sin gang.

Da fikk Dybwad Brochmanns syn på staten og statskirken et grunnskudd. Da ble han ferdig med sin tro og med sin aktelse – først og fremst for den norske og tyske statskirke og stat. Og fra det tidspunkt så han hva der var hans livsoppgave, da følte han hva som var hans *kall*. Da gjorde han seg det spørsmål: «Når den samfunnsorden som vi lever i, kan føre til noe så forferdelig og redselsfullt som den verdenskrig vi er oppe i, *gis der da ingen annen samfunnsordning som kan gi oss varig fred, frihet og velstand på jord?*»

Han var klar over at sosialismen, som alle den gang trodde var den nye tids religion og den nye tids samfunnsordning, hadde spillet fallitt slik han hadde sett det for sine

øyne. Men hvor gikk så veien? Da kom det ham til nytte det han hadde opplevet i den stille prestegården gjennom sin barndom og ungdom, da han var blitt opplært til og hadde funnet sin glede i å lese i bokenes bok – i *bibelen*. Og på den bakgrunn sto det lysende klart for ham hva løsningen på verdensflokken var. Den lå i realisasjonen av det *gudsriket på jord* som Kristus for 1900 år siden var kommet for å lære menneskene: «Komme ditt rike, skje din vilje her på jorden mellom menneskene som den skjer i universet!» – Slik hadde Kristus lært menneskene å be.

Men de hadde jo bedt og mumlet i århundrer uten å være seg bevisst hva de ba om, og hvori *gudsriket* på jorden besto? Og dette til tross for at den veiledning Kristus ga oss, var tydelig nok? Dette brakte Dybwad Brochmann til å begynne med i villrede. Men til slutt forsto han sammenhengen også her: At tiden ennå ikke hadde vært modnet til å forstå.

Hva er så *Guds rike på jord*? Hvordan er den samfunnsform som menneskene må leve etter for å oppnå varig fred og frihet og velstand på jord? Det svarte Kristus selv på i den annen bønn da han framholdt: Det det gjelder om er at «Faderens vilje» og lovmessighet må skje mellom menneskene her på jorden, som den skjer i universet!

Dybwad Brochmann ble klar over at det som var hans kall og livsoppgave, det var å utforske i detalj og klarlegge for menneskene hvordan *en moderne samfunnsorden* så ut som bygget på de hovedprinsipper Kristus hadde forkynt menneskene, og som gjaldt for *gudsriket* på jorden og for universet. Hvilke hovedprinsipper var det? Dybwad Brochmann var nemlig slått over at han kunne lese i evangeliet at *Kristi lære* hadde med *samfunnslivet* og *økonomien her på jorden å gjøre*, hva selve dets intonasjon ga anvisning på: «*Da tidens fylde var kommet at all verden skulle innskriveres i manntall for å skattlegges*», *da fødtes verdens frelselse!* Dette var noe som kirke og presteskap hadde gått helt forbi. De hadde etablert Kristi rike hinsides død og grav, og mente Kristi lære ingen forbindelse hadde med økonomi og med menneskenes samfunnsliv her på jorden. Derfor hadde kirkens lære gjennom århundredene ikke båret frukt. Men det fingerpreg som ligger i de siterte ord, det dannet opptakten til Dybwad Brochmanns forskerarbeid som han seinere gjennom hele sitt liv gjennomførte, og *hvor han så Kristus – ikke alene som det enkelte individs, det enkeltes menneskes personlige mentale frelser – men han så Kristus som samfunnslivets genetiske frelser*. Det var ikke et enkelt individ som skulle frelses, alle skulle frelses.

Hvilke hovedidéer og retningslinjer angav da Kristus gjaldt for *Guds rike*? Han sa ganske enkelt: *Ingen kan tjene Gud og mammon*. Økono-

mispørsmålet var altså av grunnleggende natur. «*Dansen om gullkalven*» hadde gått sin gang over verden gjennom århundrer og årtusener. Ingen hadde gjort noe for å stanse den. Den synes å bunde i overmektige krefter som ingen kunne binde an med. Hvordan skulle man da løse den sak praktisk nå, når hele den nåværende verden med sine 2200 millioner mennesker danset om gullkalven? Det moderne svar fra Dybwad Brochmann var enkelt og liketil. Det ble sammenfattet i ordet: *Dekapitalisering*. – Vi må gå den veien tilbake som vi før har gått fram. Vi må se og forstå hva kapitalismen og hva *dansen om gullkalven* egentlig er. *Avgudsdyrkelse*, og dermed utvikelse fra livslovene, fra sannhet og virkelighet. I denne avvikelse så Dybwad Brochmann med støtte i bibelen den dype årsak til den store verdenskrig han hadde sett bryte ut.

Dybwad Brochmann så en hovedlinje til som Kristus markerte som grunnleggende for det samfunnsliv på jord som han betegnet som *Guds rike*. Det var den siste demonstrasjonen – den enkle og liketille – med *vaskefatet*, da Kristus vasket sine disiplers føtter. Det var tilsynelatende en ordinær og høyst prosaisk ting kan man si, men allikevel: I den demonstrasjonen var Dybwad Brochmann klar over at Kristus fikk sagt for alle tider: «*I skal tjene hverandre*». Hvis vi gjør det, da er vi salige. Da vil vårt samliv bli godt og tjenlig. Glem ikke nå den enkle, men viktige lærdom, som jeg, Eders herre og mester, har gitt eder, sa Kristus. – Dette har gjennom årene i prestenes forkynnelse fått skinn av å være svermerisk utslag av Kristi ønske om å gjøre godt. Men man fikk aldri i statskirkens forkynnelse fremlagt denne nødvendigheten av å tjene hverandre som grunnlaget for det *kollektive* samfunnsliv. Å klarlegge dette på vitenskapelig måte som alle må bøye seg for, det har vært en av

Dybwad Brochmanns spesialoppgaver.

Han påviste klart og enkelt hvordan hele det nåværende samfunnsliv var knyttet til *arbeidsdelingen*, til *differensieringen*, hvor alle var spesialister og utførte sitt spesielle arbeide som til sammenlagt var nok til å skaffe all verdens millioner det daglige livsunderhold som de trengte. Han påviste hvordan det menneskelige samfunn var en sammenvokset levende *organisme* – Det Hellige Samfunn, som Kristus talte om. – Et samfunn som fulgte organiske livslover, naturlover, et samfunn som var sammenknyttet av fellesinteressene som alle mennesker hadde, et levende samfunn som var *selvvirksomt* fordi det fra Skaperens side var nedlagt selvvirkosomme krefter i alt levende, som fulgte sin universelle lovmessighet. Dette var Dybwad Brochmanns hovedtanke og hovedidé. Han så at der bare var *to slags kollektivism*: Den hedenske voldsstat og det kristne *gudsriket*. Og resultatet av hans 40 år lange forskerarbeid var at han fant at den samfunnsform som i fremtiden vil tjene menneskene og skaffe dem varig fred og velstand og frihet – det levende samfunn, det *gudsriket*, som Kristus kalte det – det lever vi midt oppe i uten å være oss det bevisst, og hvis bevisste og endelige realisasjon ligger like utenfor døren.

Da Dybwad Brochmann var klar over dette, sto han overfor sin neste kjempeoppgave: *Hvordan skulle den nye samfunnsform kunne gjennomføres i praksis* mellom menneskene – mot den kompakte motstand som 99 prosent av menneskene øvet mot det nye? Det skulle synes å være en uoverkommelig vanskelighet å kunne gjennomføre en ny samfunnsorden mot den kompakte majoritetens ønske? Det var det store ved Dybwad Brochmanns forkynnelse at han så ganske enkelt og liketil på oppgaven. Oppgaven var i seg selv løslig

Ingen unntak for regler i krig

Jeg har selv vært krigsfange med og uten beskyttelse av Genève-konvensjonene. Jeg vet hva regler i krig er verdt. De må aldri settes til side, skriver Bjørn Egge.

BJØRN EGGE, GENERALMAJOR, TIDLIGERE FANGE UNDER 2. VERDENSKRIG OG TIDLIGERE PRESIDENT I NORGES RØDE KORS

Torsdag 8. mai 2003

BILDENE AV FANGENE på Guantanamo-basen vekker vonde minner. De avkledd fangene i Bagdads gater skremmer. Jeg har selv vært krigsfange med og uten beskyttelse av Genève-konvensjonene. Jeg vet hva regler i krig er verdt. De må aldri settes til side. Alle som husker krigen har sine historier. Jeg har min. Jeg tror jeg er blant de få overlevende som har opplevd på kroppen forskjellen på å være krigsfange beskyttet av Genève-konvensjonen og å være politisk forsvinningsfange fratatt enhver beskyttelse. Først var jeg folkerettslig anerkjent krigsfange etter Genève-konvensjonen, tatt til fange av den tyske krigsmarinen etter krigsforlis i Nordsjøen. Da kunne jeg brekke med min familie, motta pakker og medisiner sendt av Røde Kors. Jeg kunne til og med studere ved et engelsk universitet som rettet oppgaver sendt gjennom

Røde Kors i Genève.

SÅ BLE JEG utlevert til nazipolitiet Gestapo, stilt for en Folkedomstol og dømt til lang tukthusstraff og Nacht og Nebel-fangenskap. Gestapo anerkjente ikke Genève-konvensjonene. Vi ble fratatt alle rettigheter, fikk ikke sende eller motta brev eller pakker, ble avskåret fra alle nyheter fra utenverdenen, ble utsatt for sykdom, sult og død uten tilsyn. Til og med vår identitet ble fratatt oss. Vi ble bare tiltalt med nummer. I konflikt- og krigssituasjoner der reglene for krig respekteres, har Røde Kors rett til å besøke krigsfanger, for å rapportere om forhold, formidle beskjeder og å være medmennesker i en vanskelig situasjon. Røde Kors fikk ikke inspisere tukthuset, de fikk ikke engang vite hvor fangene oppholdt seg eller om vi var i live eller avgått ved døden.

MIN REDNING ut av dødsleirene var den svenske Røde Kors-ekspedisjonen med grev Folke Bernadottes Hvite Busser. De kunne gjøre denne jobben fordi reglene om krigsfanger plutselig ble respektert. Krigsfanger er ikke kriminelle som skal straffes. Prinsippet er at de skal tas ut av funksjon slik at de ikke kan fortsette å kjempe, men de skal behandles med verdighet og de skal ha samme levestandard som soldatene til den makt som har tatt dem til fange. Når krigen er over, skal krigsfangene settes fri. Det er avgjørende for alle parter at disse reglene respekteres. Det sikrer et snev av humanitet selv i krigens brutalitet. Derfor blir jeg skremt når jeg ser bildene fra Guantanamo Bay på Cuba, der Taliban-fangene er fratatt alle sansinntrykk og holdes i bur ute. Derfor blir jeg sjokkert av bilder i Dagbladet fra Irak, der tyver er blitt avkledd og jaget gjennom ga-

tene med «tyv» skrevet på brystet. På tross av kriminelle handlinger, har også en irakisk tyv rett til å bli behandlet med verdighet og krav på rettfærdig rettergang. En okkupasjonsmakt har ikke rett til å la sine soldater være anklager, jury og dommer samtidig. Dette minner om en rettspraksis vi ikke forventer i vår tid.

ETTER DEN 11. september 2001 har vi sett at reglene for krig - Genève-konvensjonene - er satt tilside i den såkalte krigen mot terror. Mennesker fratras grunnleggende rettigheter på grunn av mistanke om deltakelse i nettverk eller allianser som driver med terror. Bildene fra Guantanamo Bay på Cuba der Taliban-fangene holdes og de nakne fangene i Bagdad, er tydelige eksempler. Det samme er verdens taushet i forhold til de grove overgrepene mot sivilbefolkning og hjelpepersonell i Midtøsten. Terroraksjoner hevnes med rasing av åkre og boligområder. Ambulanser hindres i å nå fram til syke og sårede. Hjelpepersonell og biler utsettes for angrep. Under dekke av å jakte på terrorister får Israel lov til å bryte FN-resolusjoner på løpende bånd uten at det sanksjoneres, fordi verdens fokus er rettet mot terrorjakt og kampen mot det onde.

DETTE ER EN farlig linje. Den første Genève-konvensjonen ble vedtatt for over 100 år siden. Det er helt unikt at nasjonene klarte å bli enige om at de må finnes felles regler for krig, for å beskytte de som ikke deltar i striden. Svekket denne enigheten, svekkes også respekten for reglene. Da er det ingen beskyttelse igjen. Reglene for krig må aldri settes tilside. Norge er internasjonalt anerkjent som en fredsnasjon. Selv som et lite land har vi noe å si i spørsmål om krig og fred fordi vi er aktivt

med i vanskelige fredsprosesser og vi står for utdelingen av verdens mest prestisjetunge fredspris, Nobelprisen. Våre humanitære organisasjoner har vært tydelige i sine krav om respekt for krigens folkerett, i Midtøsten, i Afghanistan og i Irak. Myndighetene våre har i enkelte saker valgt utydelighet eller taushet istedenfor. Som en fredsnasjon må vi beskytte krigens folkerett med alle de midler vi har og med all den tyngde vi kan legge bak kravene om respekt for de felles reglene.

DERSOM VI begynner å tilpasse reglene til situasjonen, har vi ingen regler lenger. Når et lands okkupasjonsoldater tilsesetter internasjonale regler for okkupasjonsmaktens ansvar for lov og orden, skaper de farlige forbilder. Når krigsfanger fratras sin verdighet, forsvinner motpartens grunnlag for å gi sine fanger en verdig behandling. Når soldater later som om de overgir seg, for så å angripe, er det et eksempel som undergraver all tillit i strid. Når beskyttelseemblemer som det røde korset blir blinkmål, ødelegges muligheten for å drive hjelpearbeid i strid. Det mest alvorlige når reglene undergraves er allikevel dette: uten regler for krig finnes det ingenting som kan beskytte de sivile og de har ingen rettigheter lenger. I Norge feires vi vår frigjøringsdag den 8. mai. Vi som har opplevd krig vet kanskje ekstra godt hvor mye fred er verdt. Å gå til krig er noe av det mest brutale vi mennesker gjør mot hverandre. Respekt for de felles reglene er helt avgjørende for å få til et minimum av menneskelighet i slike situasjoner. Derfor må vi aldri tillate at reglene brytes.

nettopp på grunn av at man kan regne med de universelle lover og de universelle krefter.

Han lærte menneskene det som han kalte for *to slags virkelighet*. Dere må være oppmerksomme på, sa han, at vi har en *objektiv virkelighet* omkring oss som er skapt av Gud. Men vi har også en *virkelighet* omkring oss som vi kan kalle for den *relative virkelighet* som er skapt av menneskene. Menneskene er Guds skaperassistenter. Menneskene har fått evner til å fylle den oppgaven. De har sjanser til å være de rette skaperassistenter, men det er også en stor risiko for at de kan ta feil av veien og føre menneskene på avveie i stedet for på rett vei. Legg merke til, sa Brochmann, *hvordan alt det i verden som skaper nød og elendighet, diskusjoner og motsetninger mellom menneskene, ikke er Guds objektive virkelighet, men det er menneskenes relative virkelighet*, som de selv har skapt. Det er resultatet av de overenskomster menneskene imellom, de konvensjoner, de avtaler som er gjort gjennom tidene, det er det vi i dag ser manifestert gjennom det nåværende samfunnsliv!

Men er tingene slik, så er jo oppgaven løslig. I samme øyeblikk som vi kan løse de nåværende samfunnskonvensjoner og avtaler, løse de i menneskenes sinn, så har vi jo dermed banet vei for det nye. Kan vi gjøre det klart for menneskene at det samfunnsliv vi lever i følger uhen-siktssmessige, selvlagde menneskelige lover i stedet for de universelle lover som Kristus ba oss følge, ja, så er det mulig å gjennomføre en ny samfunnsorden – kunne gjennomfø-

re Guds rike på jord. *Det er en psykologisk og relativt enkel oppgave*. Det beror bare på at man ser veien, at man følger kallet. Det er den veien kirken skulle vist. Det var jo også kirkens oppgave i begynnelsen, i den primitive oppvåkning av menneskene fra det enkle til det mer samfunnskompliserte. Men som kirken senere vek fra.

Veien til det nye land, veien til det nye gudsriket på jord, den gikk altså gjennom en *åndsrevolusjon*. Det var menneskenes tanker som måtte endres i overensstemmelse med sannhet og virkelighet. Og så fikk vi *mak-simen* som vil bli stående gjennom all framtid: *«Det er din mentalitet, din sinnsinnstilling, som er din skjebne»*. For som du tenker, så handler du. Som du tenker i det åndelige, slik høster du i det materielle. Naturens lovmessighet i åndens verden, den kommer du aldri forbi. Dette er Dybwad Brochmanns store og samlende tanke i detalj *å tilrettelegge på vitenskapelig og ugjendrivelige måte den samfunnsorden i moderne form* som kan gjennomføres i våre dager og gi oss gudsriket som resultat. Det var den linjen han hele tiden fulgte. Det var den røde tråd som gikk gjennom alt hans forskerarbeide. Det var *generalnevneren* for alt hans virke.

Den *nøkkelen* som Dybwad Brochmann var klar over låse opp for veien til det nye land, var hans erkjennelse av at menneskene ikke var ferdig skapt, men under skapelse den dag i dag. Som Kristus sa det: *«Min far arbeider til denne dag, og jeg arbeider»*. Det menneskelige *bevissthetsliv* var under skapelse og utvikling fra det primitive henimot det

fullkomne. *«Bli fullkommen som vår Skaper er fullkommen»*. Det var dit hen menneskene skulle vokse. – Den nye samfunnsform som Kristus pekte på var altså såre realistisk og praktikabel. Den kunne gjennomføres, når man gikk riktig fram.

Den annen side ved Brochmanns virke var derfor å forberede og bryte veien for det nye riket mellom menneskene på jord. *Han måtte pløye og harve og luke ugress for at jordbrunnen skulle være mottakelig for den nye sed*.

Så enkelt var hans grunnleggende prinsipp for gjennomførelsen, så forbløffende enkel var sammenhengen at når du først er klar over denne, så vil du på ethvert tidspunkt kunne forstå og plassere Dybwad Brochmanns arbeide gjennom 40 års langt liv. Da vil du se, at enten er det på det ene hovedområdet, altså den «positive» side av saken han arbeider, eller det er på pløynings og ugresslukningens område, på den «negative» side han virker.

98 prosent av det norske folk forstår, som før nevnt, ikke dette i dag. De holder ham for *tåkefyrsten*, de holder ham for et *enfant terrible*. Men det er her på dette området at nå vi hans disipler, hans tilhørere, alle vi som har hatt glede av å følge ham gjennom årene, det er her vi nå kan ta fatt og arbeide videre på den linjen som han har stukket ut.

Ingeniør G. E. Bonde

Når USA skal overta styringen i et land, trenger de en håndplukkede leder. Og hvordan foregår utnevnelsen?

I Afghanistan satte de inn Hamid Karzai. Han var født som sønn av en av pashtun-høvdingene i Afghanistan i 1957 og levde i landet til han var ferdig med high school. Han tok så utdanning i India og flyttet til Pakistan. Derfra samlet han penger til motstandsbevegelsen under krigen mot Russland på 80-tallet. Da russerne trakk seg ut, levde han noen år (1992-96) i Afghanistan og hadde politiske verv inntil han brøt ut av Taliban. Deretter bodde han i USA. Han skal bl.a. ha drevet en vaske-rikjede i Virginia. Men det var trolig arbeidet som konsulent i oljefirmaet Unocal som skaffet ham de viktige bekjentskapene. I oljebransjen jobbet jo bl.a. Bush, Cheney, Rumsfeld og Rice. Så da de trengte en Quisling, har nok noen av dem sagt at "Jeg kjenner en bra afghaner!"

Mannen som er påtenkt en lederrolle i Irak, står enda fjernere fra sine landsmenn. Da USA før jul arrangerte og finansierte en konferanse for irakske opposisjonelle i London, fikk de valgt Ahmed Chalabi som leder for den nye Iraqi National Congress. Han ble født i en velstående bankfamilie i Irak i 1945. Men allerede 11 år gammel flyttet han fra landet. Han tok eksamen ved Massachusetts Institute of Technology i 1965 og tok en Ph.D. ved universitetet i Chicago i 1969. Så dro han til Jordan og startet Petra Bank. Men hvis han blir sjef i Irak bør han ikke besøke nabolandet Jordan, for der venter en straff på 22 års tvangsarbeid for underslag i banken han grunnla. Senere har han levet som forretningsmann i USA. Og da amerikanerne nå planla å innsette en quisling i Irak, har nok Cheney husket på sin faste golfpartner Chalabi og sagt: "Jeg kjenner en bra iraker!"

Så Karzai og Chalabi er nok ikke HELT tilfeldig valgt. Men hvilken tillit vil de ha i landet de skal styre?

Hans Olav Fekjær

Mammonomanien herjer

Herved lanseres et nytt begrep med brask og bram: mammonomani.

La oss definere begrepet. –mani kjenner vi fra kleptomani etc: en sykkelig trang til et eller annet.

Vi kjenner også mammon. Begrepet dukket vel først opp i Bibelen. En betegnelse på monetære verdier, penger. Vi kan ikke dyrke både Gud og mammon, står det skrevet.

(skjult i begrepet mammonomani ligger også ordet mono, utlagt; ensformig; monoton).

Menneskeheten i den vestlige verden er sterkt angrepet av mam-

monomani. Vi kan nesten snakke om en epidemi. Den er i ferd med å spre seg til Asia og Afrika.

Menneskelig virksomhet dreier seg nemlig ikke lenger om å drive frem en idé, et produkt eller en tjeneste. Det dreier seg om å tjene penger på sin idé, sitt produkt eller tjenesten.

I gamle dager hadde vi dårlig råd. Men fikk likevel utrettet en masse. Da var målet å utgi en avis, drive en gård, produsere gummistøvler eller fange fisk i havet.

I dag er dette alt sammen sekun-

dære sysler. Det primære er at det genereres overskudd i kassen. Ergo vil alle andre mål vike for det overordnede: profitt. Mammonomani.

Resultatene hører vi om daglig. Kommuner som ikke kan utføre de enkleste kommunale tjenester, på grunn av dårlig inntjening. Buss og togruter legges ned; de lønner seg ikke. Kirkene har ikke råd til å begrave folk. Bedrifter flagger ut, kjøper tjenester i Spania. Etc, etc.

De fleste nyheter i radio, aviser og tv handler kun om at noen ikke har råd til drive med kvalitet eller miljøvern for øyet. Det skal kun drives med ett siktemål: Profitt. Nå.

Det har ingen hensikt å diskutere dette noe lenger. Denne holdningen er svært skadelig og må opp på et synlig sted i folks bevissthet. Før vi mister vårt verdissyn fullstendig.

Hvis vi tillater mammonomanien å smitte hele kloden, vil vi en dag oppdage at alle våre reelle verdier (trær, fisk, mat, heisekraner, aviser, båter, etc) er vekslet inn i mammon.

Som da naturligvis er verdiløs.

Penger er tross alt bare papirlapper, gjeldsbrev, eller ikke det en gang;

de er tall i en datafil.

Punktum.

Jens Magnus Stabekk

CIA'S MANN PÅ FAUSKE?

En aktiv Fauske-skribent raljerer over at fredsaktivistene igjen har tatt feil mht krigen i Irak, som visstnok skal være så vellykket. I følge mine informasjoner er hverken krigen i Afghanistan eller Irak over, selv om Bush har kommet med en slik erklæring. Som okkuperter i Irak står USA og de villige partnere overfor en formidabel utfordring. 85 % av Iraks befolkning er shiamuslimer og alle ønsker USA ut av landet - så snart som mulig.

Man kan undre seg over at USA samarbeidet med tyrannen Saddam Hussein i over 20 år. I disse 20 årene forsvant titusener av irakere pga Saddams terror. USA var Saddam Husseins store støttespiller i Iraks åtte år lange krig mot Iran, der tilsammen 1 million mennesker ble drept. USA støttet fortsatt Saddam i den perioden han gasset 5000 kurdere til døde. Uten USAs velvillige våpenleveranser hadde dette ikke vært mulig.

Slik Fauske-skribenten uttrykker seg i avisen med «God bless America» og liknende skulle en tro han var CIA's mann i Norge.

DOJ

FRP - DEN LIBERALISTISKE FARE

Frp passer som hånd i hanske for den delen av den norske befolkningen som har mistet all evne til empati og solidaritet. Mange i dagens samfunn er blitt navlebeskuende egosentrikere som ønsker å krafse mest mulig til seg selv og sine. Dette er den liberalistiske ideologen som ligger til grunn for Frp's politikk, partiet som i egne øyne er tuftet på kristne verdier.

Men Jesus Kristus ville ha tatt klar avstand fra en slik markedsorientert livsfilosofi når man ser de globale konsekvensene av pengemaktens herjinger. Jesus snakket om å tjene hverandre. Ikke å tjene på hverandre, som er Frp's hovedbudskap.

En av fire nordmenn ønsker å stemme Frp. Mottoet: først meg selv, så meg selv og så meg selv igjen, synes å ha god gjenklang i denne delen av befolkningen.

DOJ

FRP I SPANIA

Det første lokallaget av Frp er stiftet i spanske Torrevieja. Slik det høver seg for dette nasjonalistiske partiet kaller man stedet for Torrevika. Slik nordmenn fornorsket samiske navn i Finnmark, fra Deatnu til Tana og Jiebmaluokta til Hjæmmeluft.

DOJ

SARS-HYSTERI?

Mens sars hittil har krevd rundt 275 menneskeliv, dør ett barn av malaria hvert 30. sekund i Afrika.

I likhet med at tusener dør i kriger i Afrika, er det Irak-krigen som har fått all medieoppmerksomhet.

Afrika er ute....som alltid

DOJ

INDEPENDENCE DAY

Filmen som gikk på NRK2 nylig viser at USA er verdens frelser. Denne gangen mot utenomjordiske fiender som angriper jorden i stor skala.

Og til slutt sier presidenten: - God bless America.

The End.

DOJ

USA INN I NY MCCARTHY-FASE

Hollywood-stjerner som har dristet seg til å kritisere Bush og krigføringen i Irak er blitt svartelistet.

Så mye er verdens beste nasjon og beste demokrati verdt...

DOJ

Nordisk Folkeriksdag/folkemøte

Nordisk Folkeriksdag er et nettverk med utspring i motstanden til EU medlemskap og i ønsket om å styrke det nordiske samarbeid. Folkeriksdager har vært arrangert i Sverige, Finland, Danmark og Norge.

Nordisk Folkeriksdag arrangeres i år for 10. gang, som en konferanse.

Konferansen vil rette søkelyset på EU's utvidelse og forslag til ny unionstraktat (grunnlov). Folkestyrets vilkår blir et sentralt tema.

Konferansen skal være et idéverksted og samlingspunkt for samfunnsengasjerte mennesker.

Det ventes et deltakertall på ca 100 personer.

Arrangører er: Folkeriksdagens Venner i Norge, Lhm. Nei til EU og foreningen Frit Norden i Danmark.

Se nettsted: <http://www.fritnorden.dk/>

Litt historikk:

Første Folkeriksdag fant sted på Vega i 1990 og i Sogndal 1991. Senere har Folkeriksdager vært arrangert i Kungälv (S) i 1992, Bornholm (DK) i 1993, Åbo (F) i 1994, Kalmar (S) i 1997, Falun (S) i 1999, Thy (DK) i 2000 og Gøteborg (S) i 2001.

Av rapporter finnes: Vegarapporten (1990) og Sogndalsmanifestet (1991).

Nordisk Folkeriksdag/folkemøte 30/7 – 2/8 2003

Konferanse:

EU på vei mot en stormakt.

Nordisk folkestyre i fare?

Program:

Onsdag 30/7

14.00 Registrering – Politisk torg – kaffe/te

15.00 Åpning – kulturelt innslag

15.30 EU på vei mot en stormakt

Ole Krarup (DK)

16.30 Virkninger for folkestyre

Trine Skei Grande (N)

17.15 Økonomisk politikk og ØMU

Hans Lindqvist (S)

18.30 Middag

20.30 Kulturell aften

Torsdag 31/7

09.15 Arbeid-, helse- og sosialpolitikk

Else Hammerich (DK)?

10.15 «Medborgaren som forsvann»

Gunilla Winberg (S)

11.15 Kaffe/te

11.45 Forbrukermakt

13.00 Lunsj

14.30 «Makten over Maten»

Åke Karlson (S)

15.30 Paneldebatt

18.00 Middag

20.00 Bjørnsonkveld med tur til Aulestad

Fredag 1/8

09.15 Kan Norden brukes til noe?

Bent Brier (DK)

10.15 Allianser i og utenfor EU

Dag Seierstad (N)

11.15 Kaffe/te

11.45 Samarbeidet med Baltikum

Ulla Kløtzer (F)

13.00 Lunsj

14.30 Norden og sikkerhetspolitikk

Gunnar Garbo (N)

15.30 Paneldebatt

18.00 Middag

20.00 Paneldebatt/arbeidsgrupper/verksted

Lørdag 2/8

09.15 Mellomstatlig samarbeid

Dag Seierstad (N)

10.30 Oppsummering/paneldiskusjon

11.30 Kaffe/te

11.45 Neste års Folkeriksdag/møte og avslutning

Måltider på Høgskolen

Lunsj ca kr 75,-

Middag ca kr 100,-

Deltakeravgift kr 250,-

NB! Forbehold om endringer i programmet.

Nye aktører på vei inn i ringen

"Bare gi folket brød og sirkus". Dette var den romerske keiserens oppskrift på hvordan man kunne sitte med eneveldig makt i år etter år uten at noen reiste seg og forlangte et skifte.

Siden den gang har begrepet sirkus vært brukt om hele den lange raden med tidtrøyte menneskeheten har vært utsatt for og som i våre dager holder oss naglet til tv-stolen, engasjert av gameshows, sosialporno og fotballkamper.

Det er imidlertid et viktig prinsipp som Cæsar og hans kolleger var påpasselige med å følge, og som i vår tid er i ferd med å bli oversett; inne i ringen skal folket selv være opptatt av å slåss, konkurrere og drepe hverandre. Gjerne krydret med hester, løver og andre eksotiske innslag. Keiserens plass er tilbaketrukket på hovedtribunen, godt atskilt fra gladiatører og den geme- ne hop.

Nå ser vi at flere og flere av keiserens nærmeste inntar sagmuggen og rampepølsen i høyere grad. Ikke bare står politiske ledere og marionetter frem og soler seg i blitzlampene, næringslivets og pressens grå eminenser dukker også opp for å smile på dagsrevyen, sammen med Bush og Blair. Snart har hele keiserens hoff danset fra tribunen ned i ringen. Keiseren står nokså ensom igjen.

Nå er også selveste Kissinger på vei inn i nyhetsbildet beskyldt for politiske forbrytelser i Sør-Amerika på 70-tallet. Han bør være forsiktig når han inntar sagmuggen, og helst ikke sitere gamle Rothschilds utsagn: "Gi meg kontroll over de som lager nasjonens penger, og jeg bryr meg ikke om hvem som lager lovene".

Da skal det ikke mange ropene til før alle ser hvor naken han er. Og hvor lite pengene hans er verdt.

Jens Magnus Stabekk

Med Gud på laget

Når Willy Nelson synger «God bless America» med skjelvende røst til de etterlatte etter 11. september, og George Bush avslutter talene om krigen i Irak med «God bless America», betyr ikke ordene det samme, skriver Anne Stensvold.

ANNE STENSVOLD RELIGIONSFORSKER, INSTITUTT FOR KULTURSTUDIER, UNIVERSITETET I OSLO

Onsdag 9. april 2003

FORSKJELLEN

i betydningen av Willy Nelsons «God bless America» og president George W. Bush sitt tilsynelatende identiske utsagn skyldes ikke bare at den ene synger mens den andre holder tale. Heller ikke at bølgen av medfølelse etter terrorangrepene har skyllet vekk for nokså lenge siden, men at ordene som kommer har helt forskjellig tyngde. Viserangeren kan påvirke følelseslivet og røre oss til tårer, men presidenten har makt til å kommandere folk ut i krig, drap og død. Slik makt har alle regjeringer over statens borgere. Men i et moderne samfunn som det amerikanske, må presidenten overbevise befolkningen om at krigen mot Irak er nødvendig, og at den er rettferdig. Dersom han ikke klarer det fremstår han som en despot eller kanskje som idiot. Det er her Gud og massemedia kommer inn i bildet. Massemedia skal vise at krigen er nødvendig og Gud skal sikre en rettferdig krig. Om motparten ser krigen som nødvendig og rettferdig spiller ingen rolle, det er regjeringens forhold til eget lands borgere som betyr noe.

NÅR BUSH

sier «God bless America», betyr det at han, som USAs president har Gud på sin side. Det har USA alltid hatt. I konstitusjonen heter det riktignok at USA ikke har noen statsreligion, men det betyr ikke, og har heller aldri betydning, at dette er et ukristelig land. Snarere tvert imot. I dag svarer

90 prosent av amerikanere at de tror på Gud - mot ca. 60 prosent i Europa. Hver søndag går 40 prosent av USAs befolkning i kirken, mot ca. 10 prosent i Europa. Kristendommens posisjon er sterkere enn i andre deler av den vestlige verden, jødedommen er landets nest største religion, men islam er i ferd med å ta innpå på grunn av arabisk og indisk innvandring de siste tiårene. Disse trosretningene lever side om side som del av et fritt religions-marked. Når Bush sier «Gud» vet alle hva han mener, men ingen snakker om det. Fordi bak ordet gjemmer det seg mange ulike oppfatninger. Gud er altså et så vidt eller vagt begrep at man kan være enige om å være uenige om det. Alt i religionsfrihetens navn. Uansett er religion en viktigere politisk faktor i USA enn i andre vestlige land. Om det skyldes at amerikanere flest er mer religiøse enn andre, er usannsynlig, men faktum er at folk flest slutter sterkere opp om sine religiøse organisasjoner enn i andre vestlige land. En mulig forklaring kan være at religionen har større spillerom og fyller flere behov i et land som mangler de statlige velferdsordninger som Vest-Europa har.

BUSH ER IKKE

den første amerikanske presidenten med en sterk religiøs tro. Også Jimmy Carter er kjent for det. Men Bush er den første som bruker sin religiøse forståelse direkte i politisk sammenheng - ikke bare i stadige referanser til Gud, men gjennom hans skarpe skille mellom godt og ond (ondskapens akse), og ikke, slik det vanligvis gjøres i politisk sammenheng, mellom rett og galt i henhold til internasjonale konvensjoner. Men tydeligst kommer Bush sin religiøse forståelse til syne i hans karakteristikk av Bin Ladens terrorisme: den er en ond og misforstått form for islam, en destruktiv kraft som er ute etter å ødelegge USA og den siviliserte verden - Djevelen i ny forkledning. Denne analysen ligner mer på kristne endetidforventninger (se Johannes Åpenbaring kapittel 13.) enn på en politisk analyse.

DERMED FREMSTÅR

terrorismen som et muslimsk problem. Det er mildest talt en omgjørelse av fakta, men USAs president synes å ha glemt at det også finnes en

intern amerikansk terrorisme. Antrax-skandalen høsten 2001 er et eksempel, et annet er sprengingen av delstatsbygningen i Oklahoma City i 1995.

Bush legger heller ikke skjul på sin Metodist-bakgrunn. Han ble frelst i førtiårs alderen av vekkelsespredikanten Billy Graham, en av initiativtakerne til bønnefrokostene i Det hvite hus. Disse møtene er en ukjent foreteelse hvor den amerikanske presidenten innkaller utvalgte ledere fra ulike (stort sett) kristne trossamfunn for å be og diskutere aktuelle politiske spørsmål. Ordningen viser hvilken makt og innflytelse religiøse organisasjoner har i amerikansk politikk. For europeere virker Bush sin religiøse språkbruk ikke bare fremmed, men også skremmende. Den minner mer om en vekkelsespredikant enn en statsleder etter vanlig vestlig målestokk. Den britiske stasministeren kan ikke påkalle Gud med samme selvfølgelige mine - til tross for at Storbritannia faktisk har en statskirke og USA formelt sett ikke er en kristen stat. Men det er på papiret. I virkeligheten ser det annerledes ut. Der er det president Bush som fremstår som «troens forsvarer», og amerikanerne, ikke det britiske folket som støtter opp om kristendommen som gjaldt det statens sjel.

DEN FERSKE

biskopen i Tunsberg, Laila Riksaasen Dahl hevdet nylig at Bush misbruker Guds navn. Han kan ikke påstå å ha Gud i ryggen når han angriper Irak, hevder hun. Paven mener det samme, og til og med bispeforsamlingen i Metodistkirken, Bush sin egen kirke, har sagt at dette ikke er en rettferdig krig og derfor ikke kan forsvares på kristent grunnlag. Det synes ikke å affisere Bush. Men for USAs kristne befolkning må det nødvendigvis svekke presidentens overbevisningskraft - dersom man da ikke tror, slik Bush selv synes å gjøre, at han har direkte forbindelse med Gud. At en norsk biskop stiller den amerikanske presidenten til ansvar og sier at han ikke har rett til å ta Gud til inntekt for sin krig i Irak spiller derfor liten rolle, men at hun, sammen med majoriteten av kristne ledere går imot Irak-krigen er en viktig garanti for at Irak-krigen ikke skal oppfattes som en krig mellom religioner. Pavens aktive fredsdiplo-

mati gjennom møtet med visestatsminister Tarik Assis i Vatikanet i februar er ett bidrag som ikke kan overvurderes. Men minst like viktig er Frankrike og Tysklands politiske motstand mot denne krigen. Uten denne anti-krigsfronten ville Irak-krigen fremstått som en erobringsskrik der kristne angriper muslimer. Hittil har krigsmotstanden i den muslimske verden visst å skille mellom USA og kristendommen og rettet sin avsky mot «amerikansk-britisk maktarroganse» og ikke mot kristne som sådan.

«GOD BLESS AMERICA»

synger Willy Nelson og trøster fortvilede amerikanere mens president Bush oppmuntrer det samme publikumet til kamp og offervilje ved de samme ordene. Men ingen kristne tror at Bush har makt til å kommandere Gud - det ville være en gudsbespottelse. 11. september var forvarselet om at den kosmiske krigen var igang. Det er bakgrunnen for at Bush er så trygg i sin tro på at dette er det godes krig mot det onde, at Irak er det første landet i «ondskapens akse». Det kan være vanskelig å se den logiske sammenhengen mellom kampen mot Bin Ladens terrorisme og krigen mot Saddams Irak. Saddam er leder i Baath-partiet som har en sosialistisk inspirert ideologi og ingen religiøs overbygning. Likevel figurerer Irak som første land på listen over ondskapens akse. Det kan bare forklares med et annet av Bush sine bibelsitater: «den som ikke er med oss er mot oss». Det er bare i denne sammenhengen at Irak-krigen kan fremstå som en slags forsvarskrig.

Vi gir oss ikke før vi har vunnet, sa Bush og Blair på pressekonferansen i Camp David for kort tid siden. Sett i lys av Bush sin kristne overbevisning er det ingen grunn til å tvile på at han mener det. Spørsmålet er bare hvor mange menneskeliv en slik seier er verd. Det er Bush og Blair som bestemmer nå. Gud har trukket seg tilbake for lenge siden. De viktigste skillelinjene i verden i dag, er det ikke mellom kristendom og islam, men mellom sekulære krefter og religiøse fundamentalister - mellom de som setter ideer foran menneskeliv og de som ikke gjør det.

Hvor kommer de fra...?

Trekk bort all hjelp - gi dem de våpen de ønsker - og la dem utrydde seg selv! For dette er barbarer som i hundreår etter hundreår har elsket krig uansett hvilken etnisk eller religiøs merkelapp de bruker! For hvor kommer de fra - de perverst sadistiske snikskyttere og menneskeslaktere på begge sider? Fra Mars eller Månen? Nei, de kommer fra sine egne mammaer og pappaer, tanter og onkler, søstre og brødre!

Kynisk, jævel - men slike syn og holdninger hører en stadig oftere på gata om krigerne på Balkan!

Men vesten er heller ikke skyldfri. Problemet er ikke ondskapens brutalitet, men godhetens feighet og taushet, sa Martin Luther King. Og hver eneste av vestens tv-skjermer flommer over av vold, drap og krig mens vår kultur-ekspertise hever sine rødvingglass og tørrprater åndløst om ingenting!

Stans dog ondskapens drepende hånd - stans den med ånd - hører vi. Men hva er ånd? Humanetikere og andre har det som kjent travelt med å fortelle oss at det finnes ingen Gud, skaper eller overnaturlige makter! Hvis det følgelig er slik at det i kosmos bare finnes mennesker, bingo og fotball, så vil nok ennå noen mene at vi ligger tynt an hva håp og framtidstro angår.

All prat om en Helling Ånd blir vel da også tøv, men hvor kommer balkankrigernes volds- og drapsgled fra? En uhellig ånd kanskje? Frels oss fra det onde - var det noen som sa. Jo, men de var nå helt på jorden - vil antagelig sosionomisert gudløshet si!

Ha så gode dager som dere kan ha!

Ove Nielsen
(Gudist dvs. gudstroende uten kirke)

Ti tusen tvangsinnlagde kvart år

Sjøkaptein Meidel skriv at det er ti tusen tvangsinnlagde kvart år her i Norge, mot femten hundre i Sverige og Danmark. Men har styresmakterne her i landet gjort særavtaler med den farmasøytiske industri? Det er mykje som talar for det at landet vårt er blitt eit objekt for pengetenkning for den industrien. Derfor må vi arbeide for eit desentralisert samfunn, slik at vi får bukt med utysket. I det desentraliserte samfunnet er pengane fungible, altså ein representant for realverdiane. Det er det folket dyrkar og framstiller av realverdiar som er verdien, og renta er til dømes poteta som veks i jorda og blir til fleire.

I dagens samfunn har pengane verdi i seg sjølv, og er slik eit objekt for spekulasjon i å tene meir pengar, men det er dagdrøymeri å tru at pengane kan formeire seg slik det organiske livet kan det. Lillegutt drøymer at gynghesten kan springe, og den vaksne at pengane formeirar seg i banken, men menneska må lære å skilje mellom organisk liv og det anorganiske døde.

Armand Nyhus

VG 11. januar 2001:

Det nye, norske småkongedømmet

Inspirert av den vakre Gyda fra Valdres avga Harald Hårfagre et løfte om ikke å klippe håret før han hadde samlet Norge til ett rike.

Han beseiret småkonger og høvdingar til lands og til vanns, og hans siste motstandere ble overvunnet ved slaget ved Hafrsfjord i år 872. Lite visste han vel da, at 1100 år senere ville Norge igjen være styrt av småkonger og høvdingar.

Jeg snakker om byråkratene, denne yrkesgruppen som tilsynelatende ser det som sin hovedoppgave å gjøre livet surt for folk flest.

Deres udugelighet er meget godt dokumentert gjennom nesten daglige reportasjer i mediene med sjokkerende eksempler, det være seg innen helse- og eldreomsorg, skole og utdanning, toll-, skatt- og avgiftsforvaltning.

De er blitt et av Statens største pengesluk, både direkte gjennom sin tallrikhet, og indirekte ved sine til dels tøvede reguleringer og forordninger som koster vanvittige summer å administrere.

Innenfor sine revirer, som mest minner om vanntette skott med totalt fravær av helhetssyn og

langsiktig tenkning, regjerer de i trygg forvisning om at de har intet å frykte så lenge de har tafatte politikere som arbeidsgivere.

Nei, det behøves nye Harald Hårfagre, dvs. politikere som våger å rydde opp og vingeklippe byråkratiet, men det er forståelig at dagens politikere ikke kan avgi samme løfte som Harald Hårfagre - håret må jo nødvendigvis ha et sted å gro!

E. Karsund,
Gjøvik

Leserinnlegg, sendt «Samfunnsliv», mandag 5. mai 2003!

Politiske fanger!

I Norge finner vi politiske fanger i våre sinnssykehus. Det fikk vi bekreftet gjennom dokumentarfilmen "Makt og Mening" som ble vist på NRK-1 den 7. april d.å.

Filmen handler om den politiske fangen Arnold Juklerød som av politiet ble brakt til Gaustad sinnssykehus / politisk fengsel, – hvor han ble fastholdt med diagnosen vrangforestillinger om myndighetene i den såkalte skolesaken.

Men Arnold fikk dokumentert av Kirke-, utdanning- og forskningsdepartementet (KUF) at han aldri hadde hatt noen vrangforestillinger om myndighetene i skolesaken, – Arnold hadde rett. Og derfor er i dag psykiaterne selv bærere av diagnosen vrangforestillinger. Grunnen er at psykiaterne hardnakket fortsatt holder fast på sine påstander!

Arnold ble kneblet etter god gammeldags "russisk oppskrift", – for det var billigere for myndighetene å legge Arnold Juklerød inn på sinnssykehus / politisk fengsel enn det var å innrømme sine grove lovbrudd, og der det gjennom flere år hadde blitt lagt ned et stort antall grendeskoler ulovlig.

Psykiaterne som er besatt av vrangforestillinger om andre mennesker, er stadig på sykdomsjakt. Det har også Helge i Bergen (tidligere skipskaptein, nå pensjonert) fått merke. I flere år har han blitt forfulgt av psykiatriens diagnosemakere. Møter ikke Helge opp på Haukeland sykehus – etter psykiaternes ønsker og behov – får han heller ikke fred i sitt eget hjem. Politiet har ved flere anledninger blitt satt på saka, og politiet nøler ikke med å slå seg inn – i bokstavelig forstand – i hans leilighet dersom Helge ikke

lukker opp for disse inntrengere.

På nyåret 2003 satte politiet seg på Helges bryst etter et slikt innbrudd og forårsaket brist i 3 – tre – ribbein. Politiet satte så håndjern på Helge og leverte ham til psykiatrisk avd. post 5 på Haukeland sykehus. Og på nevnte post 5 overså personalet helt hans ribbeinsbrist, men han ble straks tvangs"medisinert" for påståtte vrangforestillinger. Helge måtte nå lide både av den nylig påtvungene giftsprøyta, – pluss at Helge hadde store smerter grunnet politioverfallet. Arnold ble også i sin tid tvangs"medisinert" i 3 – tre – måneder for vrangforestillinger som han over 20 – tjue – år senere fikk dokumentert at han aldri hadde hatt, – så da så!

Både Arnold og Helge hadde / har eks-koner som var / er nyttige for psykiaterne. Og både Arnold og Helge har opplevd psykiatrien, politiet og domstolene som sammenvergelse i en personforfølgelse / frihetsberøvelse.

Jeg minnes artikkelen i Klassekampen 10. oktober 2001, "Hvem skal behandle psykiaterne?". Det ble der henvist til et møte på Stortinget 27. februar 1931 der Stortingetspresident Hambro etterlyste en tilregnelighetsattest for psykiaterne. Dette var i forbindelse med en erstatningssak der en mann hadde blitt lagt inn på Gaustad sinnssykehus, erklært sinnssyk og umyndiggjort.

Tilregnelighetsproblemet er nå løst gjennom Juklerødsaka. Der er dokumentert at psykiaterne lider av vrangforestillinger! Så da forstår jeg også meget godt at psykiaterne trenger politiets hjelp for å få innbrakt sine ofre / pasienter!

OBS! Fredag den 9. mai d.å. er det igjen mulighet for å se dokumentarfilmen "Makt og Mening" på NRK-2 kl. 1840.

Velaug Lie

Det er ikke egentlig krig i Irak

Det er på tide å skifte språk. Et angrep hvor den ene parten mister hundrevis på én dag, og den andre tre, er ingen krig.

Sven Egil Omdal
Publisert 8. april 2003 10:39

Norske journalister skriver og snakker norsk. Men vi tenker stort sett på anglo-amerikansk. Norsk fjernsyn og radio er bygd opp etter britiske forbilder, norske avisredaktører drar som oftest til USA når de skal la seg inspirere. Hovedstrømmen av våre internasjonale nyheter kommer fra anglo-amerikanske byråer.

Dominansen er spesielt synlig i de mange nyhetsgrafikkene som har fylt avisspaltene den siste måneden. Der ruller amerikanske tanks og artilleri inn fra sør og vest, mens raketter og bombefly ligger som tegneserieinnslag over Basra, an-Najaf og Bagdad. Det er Super Bowl i ørkenen og bortelaget er totalt overlegent.

En leser i den spanske storavisen El Pais, hvor grafikkene er ekstra flotte, spør hvorfor de irakiske forsvarsvåpnene ikke er med på tegningene. Sjefen for grafikkavdelingen, Tomás Ondarra, svarer med en setning som burde stoppe oss alle: - De to hærene lar seg ikke sammenlikne.

Ondarra har selvfølgelig rett, og vi burde slutte å sammenlikne dem. Vi burde slutte å snakke om «betydelig motstand», «harde slag» og «avgjørende trefninger» fordi disse begrepene skaper inntrykk av at vi omtaler en krig slik historien og språket kjenner den. Det er ikke «kraftig motstand» når den ene parten sender inn bølge på bølge med B52 bombefly, bisvermer av Black

Hawk-helikoptre, laserstyrte bomber og datastyrt raketter, mens den andre parten ikke har så mye som et rekognoseringsfly i luften. For, som general Tommy Franks så treffende har sagt det: - If they fly, they die. Det lyder nesten like flott på norsk: Flyr de, så dør de.

Nå ja, dør gjør de jo uansett. Når dødsraten er 1000:1 i angripernes favør, er det ikke krig, men slakt. Det dør flere barn i sønderskutte toyotaer på irakiske veier enn det dør britiske soldater i kamp. Flere amerikanere dør av amerikansk ild enn av irakisk.

Oberstløytnant Kato Waage skriver i VG i går at «Hovedårsaken til suksessen ligger i designet på operasjonen». Han snakker flytende anglo-amerikansk nytale. Hovedårsaken til suksessen er at sprettet og slynger ikke er effektivt nok mot F 18-fly og tanksen til den 7. panserbrigade.

Vi vet at amerikanerne har et totalt gjennomløyret bilde av hvorfor de dreper irakere i stort antall hver dag. Siste nummer av fagbladet «Editor & Publisher» viser hvordan en rekke undersøkelser avslører hva amerikanerne tror om krigens årsak. To av tre amerikanere tror at FN's våpeninspektører har funnet bevis for at Irak har masseødeleggelsesvåpen, halvparten tror at Saddam Hussein var personlig involvert i angrepene 11. september og en tredjedel tror at dette er hovedgrunnen til angrepet på Irak. De tror de kjemper for noe som er viktig for dem, og de tror at krigen var nødvendig.

Selv om amerikanske journalister vet bedre, bidrar rapporteringen deres til å befeste løgnene. Jeg har sett på førstesidene til papirutgaven av Los Angeles Times for sist uke. Til tross for at denne storavisen er skeptisk til krigen, fant jeg bare én eneste artikkel om de sivile ofrene for angrepet: «Når kampene tiltar, blir det vanskeligere å spare de sivile» (2. april). Avisen er full av rapporter om invasjonstyrkens triumfer, om me-

nig Jessica Lynch og om en far i Texas som leter på irakisk fjernsyn etter nyheter om en savnet sønn. De som tror at det er slutt når Bagdad er falt, vil muligens ha interesse av denne meldingen fra 5. april: «Økt støtte for militære aksjoner. Amerikanernes støtte til Bush øker, mange vil støtte angrep på Iran eller Syria».

Vi som ennå ikke er innlemmet i United Empire of America kan ikke bryte ut av løgnen uten å bryte ut av språket deres. Vi må telle irakiske lik ett og ett, ikke bunte dem sammen og gjemme dem bort i de aller minste bisetningene. Vi må løfte opp i overskrifter og innledninger at den 18 år gamle gutten fra Kerbala som ligger og råtner i ørkenvarmen langs motorveien også har foreldre som må varsles, at også han har en lille søster som gråter.

Det gir ingen mening å plote inn på grafikkene de tre gamle mennene med rifler bak noen sandsekker på et gatehjørne i Bagdad. Men vi burde kanskje lage grafikker hvor vi viser hvor mange 12-åringer som ligger med avkuttete armer og lur på hvordan livet blir uten mor, far og lillebror som alle døde i det smellet som kuttet armene av ham.

Kanskje vi også burde hatt et lett forståelig symbol for hvor mange seksåringer som ligger med gjenklistrede øyne og bombesplinter som ingen kan fjerne fordi legene ikke har nok tid, bedøvelsesmidler og blod.

Gårsdagens norske aviser hadde store oppslag med bilder av slike barn, amerikanske aviser viste tanks som rullet langs bredden av Tigris, på vei inn i Bagdad. The New York Times var rent poetisk da de skrev om «The Ballet Behind Battle. The choreography of a 'mechanized' assault». Sjelden har anglo-amerikansk vært et mer ubegripelig språk.

sven.egil.omidal@aftenbladet.no

– USA trenger krig

Den franske historikeren sier USA er en urofaktor som vil være verdens midtpunkt.

VIBEKE KNOOP RACHLINE

Søndag 13. april 2003 11:47,

Ble du overrasket over Irak-krigens utvikling?

- Jeg trodde ikke amerikanerne skulle være så dårlig forberedt. Det man kaller «short termism», som har nådd økonomien, finansene og diplomati, har også nådd det militære. Man snakker tross alt om USA og Storbritannia med 340 millioner innbyggere mot en militær dverg med 24 millioner innbyggere, sier Emmanuel Todd.

- Det er ikke en krig, men en invasjon. Det er uanstendig å snakke om det som en krig. Det er en invasjon

av et underutviklet land av et annet som vil vise makt.

- Hvordan reagerer du på ordbruket?

- Den minner om George Orwell. «Sikre», «destruksjon», «frigjøring», «vestlige»... For mennesker som tilhører den amerikanske sfæren, som i Frankrike og Norge, må det oppleves som en tilpasningskrise, sier Todd.

- Det landet som representerte frihet og sikkerhet, har nå brakt verden i krig. Hvis man forblir på USAs side, går man over i de ondes rekke. Jeg har gjort mitt valg. Jeg vil ikke gå over til det onde.

- I boka «Etter imperiet» tar du et kraftig oppgjør med USA. Der skrev du for et år siden om en mulig krig mot Irak. Hadde du rett før alle andre?

- Jeg har lenge vært klar over en gjennomgripende forandring i USAs internasjonale holdning.

USA representerte fred, likevekt og regulering. Nå har landet blitt en urofaktor, som trenger krig, sier Todd.

- Det gjelder å forstå hvorfor amerikanerne engasjerte seg i denne absurde krigen. Etter annen verdenskrig trengte ikke USA verden, men verden trengte USA. Nå er vi i ferd med å se det motsatte. Resten av verden holder på å finne en likevekt uten USAs hjelp, mens USA oppdager at de ikke kan være verden foruten.

- USA er blitt helt avhengige av import fra resten av verden, med et handelsunderskudd på 500 milliarder dollar. Jeg tror forklaringen på denne absurde krigen er USAs trang til å ville forbli i hjertet av verden, på en symbolsk måte. Det siste området der amerikanerne dominerer, er det militære. - Hva blir konsekvensene?

- Verden kan sees på to måter. Noen tenker på USA som supermakt,

BØNN

Hvis det er slik at Gud fremdeles velsigner USA, da tror jeg det er på tide å bli ateist...

DOJ

GUD BEVARE MEG VEL...

Maken til ansvarsfraskrivelse er vel ikke mulig å finne:

Gud sendte Jesus til jorden fordi han skulle korfestes og dø for våre synder.

I mens turer verden videre med kriger i Guds navn...

DOJ

og at supermakten forsterkes. Jeg tror tvert om USA svekkes, og at hver anstrengelse for å vise noe annet får den motsatte virkningen. Tyskland, Tyrkia og Frankrike har løstrevet seg. Det vil føre til en europeisk tilnærming, og styrke det europeiske forsvaret, sier Todd.

- USA er fullstendig avhengige av resten av verden, som en tigger. Amerikansk økonomi driver rovdrift, men taper på mange fronter, fortsetter Todd.

- Jeg ser på USA i dag som dr. Je-

kyll og Mr. Hyde. På den ene sida er USA for frihet og demokrati, med det som er igjen av det demokratiske partiet. På den andre sida er den republikanske administrasjonen, der alle ber, men sender bomber over et underutviklet land.

Protestantismen i endetiden!

"Festdag med Sonja på Tautra", står det å lese i Aftenposten i dag 9. mai. Dronning Sonja la ned grunnsteinen ved å fylle jord over en stein fra Nidarosdomen til det nye klostret på Tautra, - og tilskuere var biskop Finn Wagle, Dnk sammen med de katolske biskopene John Willem Gran og Georg Müller.

Vi ser det meget klart i dagens samfunn på det religiøse området: Våre protestantiske ledere i Dnk (Den norske kirke) går stadig mer inn for økumenisk handling! Dette må vi ta klart avstand fra, - for vi ser enda klarere hva resultatet blir, og det er det som er farlig!

I 1951 begynte sammenblendingen i Europa på 1) det økonomiske område med kull- og ståluunionen (nb! Romatraktaten i 1957), - fortsatte på det 2) unionsområdet med EU i 1994, - og nå ser vi på 3) det religiøse området at vi (protestantismen) skal sammenblandes med all verdens annen religiøs forkynnelse / samkvem.

Ikke misforstå meg, - jeg har ikke noe i mot samkvem med andre land / organisasjoner, verken i Europa eller verden for øvrig på noe området, men når vi ser konturene av resultatet av dette samkvemet, ja, da blir jeg bekymret. Den sterke skal få overleve, - og ingen tvil om at katolisismen er den sterke part her som vil "seire!" Pavemakten har aldri glemt ydmykelsen da Napoleon førte paven fra Rom til Paris i 1798. Og husk i vår grunnlov fra 1814 står det i § 2 bl.a., " - - - - Den evangelisk-lutherske

Religion forbliver Statens offentlige Religion". Og videre i § 4 står det, "Kongen skal stedse bekjende sig til den evangelisk-lutherske Religion, haandhæve og beskytte denne".

Nå har ikke dronning Sonja arverett til den norske krone, men hun er da tross alt gift med kongen av Norge, kong Harald V og som er kirkens høye beskytter! Det bør forplikte!

FN, NATO, GATT, EU, EØS, EN VERDEN, Bilderbergergruppen, Den Trilaterale kommisjon, Frimurerne, Vestunionen, Pengefondet (IMF), osv. osv. er alle organisasjoner som bidrar til samrøre når disses ledere går inn for samrøre. Og det gjør de fleste, - dessverre!

Og denne trenden vil tilta, etter som kaos og djevleskap tiltar. På verdens herskere / ledere kan vi bruke ordtak: Ordo ab chaos (Orden ut av kaos). Våre ledere skaper kaos for deretter å få en orden etter d e r e s mønster. Og det er ikke vanskelig å se hvem som skal straffes. Det er de som ikke vil innrette seg etter verdens herskeres påbud. Jeg er ikke samfunnsfiendtlig, men når makthavernes lover strider mot Guds lov og Guds prinsipper, ja, da må vi si som Peter og Johannes: "Vi må lyde Gud mer enn mennesker", Ap.gj. 5.29.

Og internasjonale pastorer / predikanter som Benny Hinn, Pat Robertson, Billy Graham, Harold Bredesen, Chuck Colson, Paul Crouch, Robert Schuller med flere, holder seg klart på en økumenisk linje i forhold til pavemakten. Og norske katolikktilbedere er bl.a. sogneprest Einar Ims, cand. teol. Øystein Lund, professor Inge Lønning, professor Wyller, biskopene Per Lønning, Sigurd Osberg og Fredrik Grønningsæter, - sikkert mange flere!

Man skal være klar over disse spørsmål, - og er man det, kan man

selv avgjøre om hvor man ønsker å ha sitt ståsted! Og vårt ståsted bør og må være Jesus Kristus! Ingen kommer til evig liv uten å ha med seg Jesus Kristus i troen. Fremdeles tilber katolikkene jomfru Maria. Bibelen derimot sier: "Du skal tilbe Herren din Gud, og ham alene skal du tjene".

Våre kirkeledere forsøker etter beste evne å forene oss gjennom stikkord som økumenikk, solidaritet, karismatikk, fellessgjudestjenester, bønnemøter, en økumenisk / katolsk nattverd, nyteologiske fellessangbøker m.m. De har i lengre tid forsøkt å finne felles trosspunkter, som ofte ikke er et "så sier Herren". Vi blir lurt opp i strid!

For åttende gang, den 7.5. kl. 1500, var det minnestund på Ris kirkes gravlund v/massegrava der uskyldige ofre, såkalte minusvarianter, ble stuert ned uten noen form for navn på minnesteinen, (det er taterne som offisielt holder denne minnestunden). Tyskerbarna / de lobotomerte støtter opp om denne minnestunden. Det gjør også biskopen i Oslo. Og undertegnede var tilstede som sedvanlig! I går sendte han sin representant Stig Utne fra Mellomkirkelig Råd, - og han talte varmt for taterne og ville ta opp problemet bl.a. om de reisende (taterne) og sigøynerne på europeisk basis da han senere i sommer skulle møte ledere fra andre kirkesamfunn ute i Europa, - økumenisk tankegang og handling står klart i fokus! Husk "Ordo ab chaos" (Orden ut av kaos).

Det er godt å vite at Bibelen taler klart om endetiden, - og den som ikke er klar over disse ovenfor nevnte ting, bør ta opp sin Bibel å lese i den! Og bli klar over sitt eget ståsted, - og å velge rett! - i tide!

Thore Lie, Oslo

Uten svar fra FIVH, erklæres dette som: ÅPENT BREV - den 14.3.2003

Fremtiden i våre hender (FIVH), Hausmannsgata 27
Postboks 4743 Sofienberg, 0506 Oslo

Forslag til medlemsøking

Tradisjonelt svarer dere som kjent ikke på kritikk av FIVH. Dog mener vi at hensynsløs, men objektiv kritikk i alle miljøer og sammenhenger er positivt.

Eksempelvis: Hvorfor er kvinner «hellige kyr»? Vestens vanvittige overforbruk utløses jo av motedyrkende kvinner og mote er systematisert sløseri. Klær, møbler, golvbelegg, tapeter og gardiner byttes ut på kvinnekommendo. Dessuten: Går vi ikke i krigen kaller kvinnene oss feiginger ... sier menn om krigen som den verste av alle miljøbelastninger. Våpen og narkotikum er verdens største handelsvarer.

Hvorfor er dette og mye mer TABU i FIVH og Folkevett? Eksempelvis at Norge som verdens rikeste land er verdensleder i ungdomselevmord, innbrudd og ran, heroindød og fylledrap med bil, mangler 20.000 tømmer og bygningshåndverkere, samt 40.000 sykepleiere og omsorgshjelpere! Hvorfor er dette tabu? Norden forøvrig ligger hakk i hel, men likevel. Og hvorfor er det

tabu å foreslå en miljøbrigade som De grønne spader i samarbeid med FIVH? En økologisk «frelsesarmé» for alle!

Vårt forslag til medlemsøking er antagelig super-tabu: Stopp Folkevett og gi oss i stedet enkle flygeblad to ganger i måneden, som innlegg i dagspressen. Med etterlysning av de vakreste, enkleste og mest økologiske hjem med høyeste forbruk av grønnsaker og frukt. For når noe grønt er bra, må vel mye grønt være enda bedre. Mat etter Ernæringsloven har vi kalt The Lillehammer Lunch som forebygger og ofte helbreder kreft, AIDS, HIV og mye mer blant annet aggresjon og vold. To ganger har NRK 1 vist program om dette. La dette bli tema i FIVH og medlemmene vil strømme på i selskap med grønnsak- og fruktkapital!

Lykke til ... hvis FIVH tør og vil!

**Vennlig hilsen
Humania-konseptet
Ove Nielsen**

NORGE TRUES AV AL-QAIDA

I et opptak som ble sendt på den arabiske kanalen Al-Jazeera 21.mai ble Norge nevnt som mulig mål for Al-Qaida. Dette har skapt sjokkbølger i det norske politiske miljøet. Bondevik advarte nordmenn i utlandet om å være på vakt. Hvorfor Norge ble nevnt i samme åndedrag som USA, Storbritannia og Australia, er for militære eksperter i Norge et mysterium. En uttalte at det antagelig er planlagt anslag mot norske interesser i utlandet.

Hva kan årsaken til dette være?

Det kan være mange grunner til at Al-Qaida har plukket ut Norge: vår ensidige USA-tilknytning gjennom mange år, vårt engasjement i Afghanistan, vårt arbeid for fred i Midtøsten, våre planer om å sende styrker til Irak som dermed gjør Norge til en del av okkupasjonsmakten, vårt salg av militært utstyr som er brukt i Irak-krigen og i Israels kamp mot palestinerne.

Vestlige lands dobbeltmoral når det gjelder Iraks okkupasjon av Kuwait og Israels okkupasjon av palestinske områder kan være en del av forklaringen. Norge har vært sentral i forhandlingene mellom israelske og palestinske myndigheter, men uten at dette har ført til noen endring for palestinerne nedverdiggende livssituasjon på Vestbredden og i Gaza. Våre myndigheter taler ofte med to tunger i denne sammenheng. At Bondevik reiser som en budgutt mellom USA og Frankrike nylig sier mye om Norges rolle som ensidig støttespiller for Bush-administrasjonen. Så lenge vi er et underbruk av USAs fatale og urettferdige utenrikspolitikk, kan det få katastrofale følger for Norge.

Som utdeler av Nobels Fredspris burde Norge vært et land som hadde unnlatt å bidra med militære styrker og utstyr i ulike konflikter i verden. Norge har levert våpen til Israel og dessuten kjøpt militært utstyr fra landet. Norge burde vært nøytral og en veileder for andre land i fredsarbeid.

Det er derfor ikke uventet at Norge nå står på terrorlisten. Det er sterkt å beklage, men norske myndigheter med Bondevik, Petersen og Krohn Devold i spissen er hovedansvarlig for dette.

DOJ

Gudbrandsdølen Dagningen 16/12 1999:

Står «storemor» bak...?

Honnør til TV2-jentene som ga oss sjokkbildene av mordbrann og døtre-drap i Pakistan. Også honnør fordi dere stadig sa «foreldrene» om morderne. Altså ikke ensidig snakk om menn som voldsbøller og drapsmenn, slik Kvinnefronten og Rødstrømpene har lett for å formulere seg!

For grusomhetene bør analyseres kjønns-psykologisk og holistisk som helhets- og bevissthetsvurdering. Fordi mennesker som dreper barna sine ikke er bare onde, men ubeviste og villfarne samt underlagt tabubelagte krefter. Nøkkelord er: Ekteskap, jomfrudom, barnebruder, omskjæring, æresdrap, æreskrig osv.

Følgelig bør det spørres hvorfor våre seksualpsykologer ikke er på banen med råd og veiledning til muslimer og kristne?

Forfatteren satte ordene «Storebror ser deg...» på mørke krefter som vil bestemme og drepe når ordrer ikke følges. Men det mangler lys på «Storemor» som passende navn på mødrene som gir ordrer til døtre-drapene, som ikke bare angår ekteskapsnektelse. 6000 ungjenter drepes årlig i Midt-Østen grunnet sex før såkalt ekteskap. «Storemor», les mamma, avsier dødsdommen,

men overlater henrettelsen til far, bror, fetter eller en leiemorder.

Hva ville du gjøre hvis din datter hadde sex med en studentvenn, spurte en norsk tv-jente en muslimsk «Storemor» ca 10 år tilbake. Da ville jeg henrette min datter, var svaret. Her bør kristne slett ikke føle seg overlegne. I disse landene myrder av samme grunner nemlig også krisne «Storemødre» døtrene! Det grusomme problemet er altså ikke religiøst, men kjønnsrelatert. Kan grunnen være at kvinnen frykter reduksjon av sex som maktmiddel mot mannen hvis døtrene svekker markedet med sin gudsskapte kåthet og løssluppenhet?

Igjen! Vennligst følg opp temaet og gi oss råd og veiledning, sexologer og psykologer! Dette århundret var kvinnens og militarismens. La det neste bli bevissthetens og menneskets!

Ove Nielsen, Lillehammer

SPRÅK POLITIET RENSER USA

I en artikkeli Dagsavisen 18.mai 2003 skriver Reidar Spigseth om "The Language Police" i USA som renser lærebøker, romaner, filmer og andre tekstbaserte medier for farlige og umoralske uttrykk og kjønnsdiskriminerende beskrivelser. Sitat fra artikkelen:

Noen av forbudene er også myntet på barnas foreldre, som alle er potensielle saksøkere. Derfor må ikke ord som brorskap, heltinne, gubbe, kjerring, snømann, gal og senil forekomme, fordi ordene kan provosere kvinner, etniske minoriteter, mennesker med mentale lidelser og alzheimer-rammede. Dessuten bør ikke polo nevnes i en lærebok, av hensyn til dem som ikke spiller polo. Språkpolitiets sans for det politisk korrekte har også gitt utslag i at skolene gir elevene en foreid historieundervisning. Bilder av mødre som lager mat sin barna sine er forbudt, det samme er bilder av svarte familier som bor trangt. Faktiske forhold fra det amerikanske samfunnet er dermed slettet fra historien. Sensuren forbyr også bilder av kvinner i omsorgsyrker, og at menn framstår i tradisjonelt mannsdominerte yrker som advokater, leger og håndverkere.

Sitat slutt.

Artikkelen vil bli trykket i sin helhet i et senere nr. av Samfunnsliv.

Fra stortingsdebatten om samiske rettigheter

Torbjørn Andersen (FrP):

"Fremskrittspartiet mener at norsk samepolitikk må ses på med helt nye øyne. For det er med stadig økende uro, stigende skepsis, at Fremskrittspartiet er vitne til den konfliktskapende linje Regjeringen og stortingsflertallet har lagt opp til vedrørende norsk samepolitikk. Fremskrittspartiet er selvsagt ikke på noen måte imot samisk kultur eller språk som sådan, men vi er sterkt imot Sametingets krav om stadig økende selvbestemmelsesrett, og vi er imot samerettsutredningen, som legger opp til forskjellsbehandling vedrørende grunnforvaltningen i Finnmark basert på etnisk tilhørighet. Derfor vil Fremskrittspartiet nedlegge Sametinget, og vi avviser samtidig samerettsutredningen.

Vi er sterkt imot å innføre en styringsmodell for grunnforvaltningen av land og vann i Finnmark som innebærer at fylkestinget skal måtte dele styringsmyndighet med Sametinget. Sametinget bør nedlegges raskest mulig, bl.a. av den grunn at det blir konstitusjonelt galt at et rådgivende organ som Sametinget skal få den samme myndighet som et demokratisk valgt fylkesting i Finnmark til å bestemme over ressursutnyttelsen i nordområdene. Fremskrittspartiet mener at hele samerettsutredningen må trekkes tilbake, og at grunnforvaltningen i Finnmark skal styres etter samme modell som i dag, nemlig med Statskog som grunneier og forvalter av bl.a. jakt- og fiskerettighetene i Finnmark. Fremskrittspartiet krever full likebehandling både samer imellom og mellom samer og ikke-samer i Finnmark.

Et slikt syn anser vi som folkerettslig uangripelig fordi det er basert på likeverd og respekt for enkeltmenneskets rettigheter, uansett rase, religion eller etnisk tilhørighet.

Enhver same som er norsk statsborger, skal selvsagt ha de samme

demokratiske rettigheter som enhver annen norsk statsborger, både når det gjelder plikter og krav, retten til å utøve sitt språk, dyrke sin kultur og sitt samfunnsliv, så lenge dette skjer innenfor rammen av vanlig norsk lovgivning. Fremskrittspartiet har på denne bakgrunn full tillit til at norske samer er ressurssterke mennesker som selv kan ivareta sitt språk, sin kultur og sin identitet uten å måtte hjelpes av særtilpassede lover, konvensjoner, spesielle rettstilstander eller egne politiske organer for den samiske folkegruppe som f.eks. Sametinget.

Samer er, som alle oss andre, først og fremst enkeltindivider og frie borgere av landet som ikke er en ensartet gruppe med behov for særlover og politiske fora basert på etnisitet. Samer kan, som alle andre norske statsborgere, fritt delta i alle de demokratiske fora og organer som finnes innenfor det ordinære norske konstitusjonelle og demokratiske system. Å inndele befolkningen i politiske grupperinger basert på etnisk tilhørighet vil på sikt virke både svært stigmatiserende og mot sin hensikt, selv om det er aldri så velment i utgangspunktet.

Vitenskapsmannen Karsten Adriansen fra Båtsfjord konkluderer i sin bok «Er samene Finnmarks urbefolkning?» med at det ikke finnes fnugg av bevis eller dokumentasjon for at samer kan betegnes som urfolk, verken i Finnmark eller på Nordkalotten. Adriansen hevder derimot at samer trolig var de siste av Finnmarks tilstedeværende befolkning som tok Finnmarks ressurser i bruk. Ytterliggående samepolitikere raser selvsagt over Adriansens konklusjon, for hans konklusjon slår bena fullstendig bort under mye av grunnlaget for norsk samepolitikk som er bygd sterkt opp rundt ILO-konvensjon nr. 169 og urfolkstatusen. At Norge som det første landet i 1990 ratifiserte ILO-kon-

vensjonen nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater, er i seg selv ikke noe bevis for en urfolkstatus, men slik fremstilles det allikevel av enkelte. Det kan altså trekkes sterkt i tvil om urfolkstatusen er korrekt, ifølge de kriterier som ILO-konvensjonen nr. 169 trekker opp. Verken Sverige eller Finland har ratifisert konvensjonen nr. 169. En svensk offentlig utredning konkluderer med at Norges behandling av ILO-konvensjonen nr. 169 burde fungere som en varselklokke for svenske beslutninger.

Sametinget er heller ikke noe legitimt demokratisk og representativt organ i noen som helst sammenheng. For det første er Sametinget et udemokratisk organ ut fra en representativ betraktning. Fra nordre Nordland er det kommet inn en representant med 14 stemmer i ryggen. Fremskrittspartiet tar videre meget sterkt avstand fra at etnisk differensiering skal gi berettigelse til deltakelse i valg til Sametinget for bare de som oppfatter seg som samer og har samiske aner, er altså berettiget til valgdeltakelse. Dette er ren apartheidpolitikk.

Ingen folkegruppe bør få utvidede demokratiske rettigheter basert på etnisitet. Dette vil garantert skape hat og splid, noe som slett ikke er ønskelig. Det er svært betenkelig at stortingsflertallet legger opp til en politikk der en utvalgt etnisk gruppe

skal få utstrakt særbehandling på bekostning av andre.

Sametinget er som sagt ikke noe demokratisk eller representativt samisk organ, men et organ der drivkraften er en liten gruppe samer som ikke har særlig stor oppslutning blant samer ellers i Norge. Jeg har selv et omfattende kontaktnett i Finnmark, og deriblant har jeg kontakt med flere samer, samer som selv er sterkt imot Sametinget, og som mener at Sametinget på mange måter bare skader deres sak. Og hva skal vi mene når fremtredende representanter i Sametinget tar til orde for en egen samisk utenrikspolitikk, egen samisk forsvarspolitikk, egen samisk nasjonalsang og nasjonaldag. Vi ser tilløp til mer ytterliggående meningsytringer fra Sametingets talerstol, der representanter fra det største partiet, Norske Samers Riksforbund, fremmer uttalelser som i realiteten tar til orde for etnisk løsrivelse og ny statsdannelse. Dette hadde selvsagt ikke vært så farlig isolert sett, men når alle partier, unntatt Fremskrittspartiet, stadig lover økt samisk selvstyre, stimulerer man samtidig disse ytterliggående samers forventninger og krav om økt selvstyre og samisk autonomi.

Regjeringen og stortingsflertallet skaper forvirring, og man skaper urealistiske forventninger i enkelte samiske politiske miljøer når man

stadig lover økt samisk selvbestemmelsesrett. Fremskrittspartiet godtar på ingen måte at Sametinget skal få styring over Finnmark på bekostning av etniske ikke-samer. Vi sier klart at det er absolutt ikke aktuelt å gi Sametinget noen som helst form for territorialt selvstyre, slik Sametinget krever. Dessverre vegrer altså allikevel flertallet seg mot å si klart fra hvor yttergrensene for samisk selvstyre skal gå. Dette er fatalt. Dette er likegyldig, og det er et falskt spill som nører opp under ekstremistiske holdninger hos et lite antall svært politisk aktive samer.

Noen må tore si klart fra i denne sak før det går aldeles galt i Finnmark. Folk fra Finnmark kontakter meg stadig og advarer mot et nytt Bosnia, Baskerland eller Kurdistan. Selvsagt skal man ta slike henvendelser med en viss klype salt, men det er allikevel betegnende for problematikken i situasjonen i nord, dessverre.

Jeg vil med dette ta opp Fremskrittspartiets forslag."

DOJ'S KOMMENTAR:

På side 2 i denne utgaven av Samfunnsliv kan leses DOJ's leder angående Andersens innlegg i Stortinget. Dessuten har Svein Lund to kommentarer angående fornorskningen av samene samt samene som urfolk side 4 og 5.

KRIGEN OM IRAK OG TIDEN ETTERPÅ...

Innlegget "Krigen om Irak" som står på annet sted i avisen, ble skrevet for en tid tilbake og trenger derfor noen viktige oppdateringer.

USA har vært meget dårlig forberedt på tiden etterpå. Planen var at jublende irakere raskt skulle få samfunnet på fote igjen. I stedet ble det plyndring, usikkerhet og kaos. I kongresshøringene har militære ledere, administratorer og eksperter ytret seg meget kritisk om situasjonen i Irak. De hevder Pentagon i sin planlegging fullstendig overså et tiårs erfaringer fra fredsbevarende arbeid i Afghanistan, Balkan, Haiti og Somalia.

USAs administrator i Irak, James Garner, som ble sendt ned til Bagdad med store ord og gjerninger, er nå tilbakekalt fordi han ikke maktet oppgaven. Han er erstattet med Paul Bremer som ny amerikansk sivil leder.

Igjen har USA undervurdert situasjonen i et land de okkuperer. Hele konseptet med å invadere et fremmed land og styrte en leder, er feilslått. Her på berget hevder USA-støttespillerne at krigen i Irak gikk så greitt for seg. Men krigen er langt fra over. Det er nå de virkelige vanskelighetene starter for en okkupasjonsmakt som USA.

Det er betenkelig at norske myndigheter ser ut til å ville sende en norsk styrke til Irak, selv om FN ikke skulle godkjenne noe slikt. Skal Norge bli en okkupasjonsmakt i likhet med USA og de andre "villige" nasjoner, er det en fallitterklæring fra Bondevik-regjeringen.

Jan Petersen uttrykte seg omtrent slik i forbindelse med angrepet på Irak: Går det like greitt som i Afghanistan, er det ingen betenkeligheter med en krig.

Nå er situasjonen i Afghanistan minst like uoversiktlig som i Irak. USAs mann, president Karzai, vil trekke seg fordi han fremdeles ikke har kontroll over 12 provinser i landet. Lokale krigsherrer slåss mot hverandre om kontrollen over det mangefasetterte landet. Krigen er altså langt fra over. Hvordan man kan hevde at situasjonen i Afghanistan er avklart, er over min forstand, men så er jo Jan Petersen & Co, med sin politiske forstand, i en annen divisjon, muligens en noe høytstående divisjon med andre syns- og hørselsinntrykk enn det jeg mottar fra mediene.

USA har etter mitt syn klart å rote det virkelig godt til for seg i Midt-Østen. Så lenge USA ikke er villig til å ta et oppgjør med Israel, er all kamp mot terror helt nytteløst.

DOJ

KRIGEN OM IRAK

Ingen kunne vel bli overrasket over at Irak falt så raskt, etter at landets militære forsvar var knust under Golfkrigen og landet var blitt utsatt for sanksjoner siden 1991 samt nesten daglige bombingene av irakiske anlegg i flyforbudssonene USA og Storbritannia opprettet. USA har i moderne tid bare gått til krig mot land som var langt underlegne militært. Også i denne krigen har USA fått prøve ut sine nyutviklede våpen samt at de dessuten har benyttet anledningen til å kvitte seg med gamle. Så sent som påskeaften ble en 5-åring lemlestet av en amerikansk klasebombe. Da USA visstnok bombet "Kjemikalie-Ali", mannen bak gassingene av 5000 kurdere i Halabja i 1988 (da USA og Irak var nære militære samarbeidspartnere), ble tre bolighus bombet og tilsammen 30 sivile drept. Om Kjemikalie-Ali ble drept, er det ingen som vet.

Britiske ministre i Blair-regjeringen føler seg lurt hvis ikke masseødeleggelsesvåpen blir funnet i Irak. Det var det som skulle lovliggjøre en invasjon, sier de. Hittil er ingen funnet. Arabiske land, bl.a. Saudi-Arabia og Kuwait, krever at USA trekker seg ut av Irak straks. USA nekter og vil ha fire permanente baser i landet. Det første USA satte inn styrker for å beskytte i Bagdad var ikke sykehus eller sivile boligområder, men Oljedepartementet. Nå forhandles det med Israel om olje fra Nord-Irak. To rådgivere i Bush-administrasjonen trakk seg fordi Bush ikke brydde seg om å beskytte Iraks nasjonale arkeologiske skatter.

Mannen USA setter til å styre Irak, Jay Garner, er en pensjonert general som mener den israelske hæren har håndtert palestinerne på en utmerket måte.

Irak har gått fra å være et diktatur til å bli en amerikansk koloni. Da ansatte i Oljedepartementet skulle gå på jobb før helgen, ble de nektet av amerikanske styrker å gå inn i bygningen. Kontrollpostene minner om dem i Gaza og på Vestbredden der palestinerne må stå i timelange køer for å komme seg på arbeid.

Men Bush er stolte av sine soldater som har frigitt det irakiske folk fra en av verdens verste diktatorer.

Jeg undres bare på hvorfor USA gjennom 20 år samarbeidet med verdens verste dikator?

DOJ

Samfunnsliv

Redaksjon og ekspedisjon
6150 ØRSTA

Abonnement i hele Norden
Kr. 480,- pr år
kr. 240,- pr halvår

Annonsepris kr. 4,- pr mm
1. side kr. 4,50 pr mm

Abonnement kan tegnes
ved poststedene eller
direkte i ekspedisjonen

Sats og trykk:
Møre-Nytt, Ørsta